

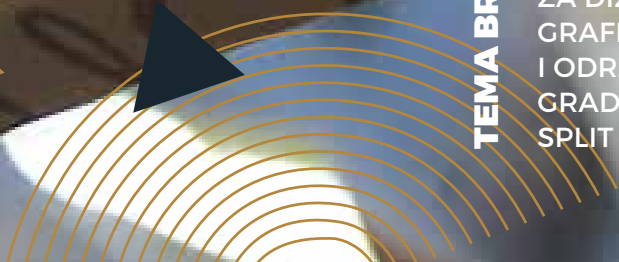
BROJ 25 / VELJAČA 2024.

Slog

UČENIČKI LIST ŠKOLE ZA DIZAJN,
GRAFIKU I ODRŽIVU GRADNJU - SPLIT

30 GODINA
ŠKOLE ZA DIZAJN, GRAFIKU
I ODRŽIVU GRADNJU SPLIT

TEMA BROJA

30 GODINA
ŠKOLE
ZA DIZAJN,
GRAFIKU
I ODRŽIVU
GRADNJU
SPLIT

Uvodna riječ

Počnite raditi ono što je nužno, nakon toga ono što je moguće i uskoro ćete shvatiti da postižete ono što vam se činilo kao nemoguće.
Sveti Franjo Asiški

Dragi naši!
Potaknuti ohrabrujućim riječima svetoga Franje, predstavljamo vam 25. broj Sloga. Svaki početak rada na školskom listu obilježen je nedoumicama i traganjima. Po glavi se vrti roj ideja, pitanja, nesigurnosti... Ono što nam se činilo nemogućim i neostvarivim, dobilo je svoj konačni oblik. I mi smo njime zadovoljni. 2023. bila je godina 30. obljetnice osnutka naše škole. Potrudili smo se da listajući 25. izdanje Sloga doživite makar mrvicu svečane, slavljeničke atmosfere koja je obilježila godinu iza nas. Iako u novom, manjem formatu, list je i dalje zadržao svoju prepoznatljivost. Redizajnom Sloga on je postao opušteniji i ležerniji. Naizgled kao da zanemaruje neka tipografska pravila, ali ih zapravo poštuje kao i hijerarhiju elemenata. Donosimo vam prikaz natjecanja i mnoštva projekata u kojima sudjeluju naši učenici sa svojim mentorima. Empatiju smo pokazali u susretu s onima najranjivijima, a brigu oko očuvanja okoliša kroz naše uobičajene „zelene“ akcije. Uz savjete za uspješno učenje, donosimo i uvid u unutarnje bure i oluje nježnih tinejdžerskih duša, literarni kutak, sportske uspjehe, moć plesa i humora koji nas liječe i daju vjetar u leđa. Nadamo se da će svatko od vas na stranicama lista pronaći nešto za sebe.

Do novog susreta, pozdravlja vas
Vaše uredništvo

KONJ S KAROM
kombinirana tehnika
ARANŽERSKO-SCENOGRFSKI DIZAJNERI
grupni rad (1., 2., 3. i 4.b)

MENTORI
TANJA UKAS, prof., FRANE ŠITUM, prof.

Sadržaj

4 - 31 Naša posla

32 - 55 Tema broja

56 - 65 Zdravi bili

66 - 81 Škafetin naših radova

SLOG Broj 25

veljača 2024.
Učenički list Škole za dizajn, grafiku
i održivu gradnju - Split

NAKLADNIK

Škola za dizajn, grafiku
i održivu gradnju - Split,
Matice hrvatske 11, 21000 Split

ZA NAKLADNIKA

Sela Tecilazić, ravnateljica

GLAVNA UREDNICA

Petra Đirlić, g3.b

MENTORICA NOVINARSKJE DRUŽINE

Sandra Misir, prof.

GRAFIČKO OBLIKOVANJE

Maja Lelas, prof.
Edi Murgić, prof.

FOTOGRAFIJE

Arhiva učeničkog lista Slog

NOVINARI

Petra Đirlić, g3.b
Lovre Paradina, g2.b
Viktor Viljac, g2.m
Eva Veljović, g2.m
Nika Puharić, g2b
Paola Buzov, 4.or
Mario Samardžija, 4.or
Jerko Mrđen, g3.b
Jakov Tudor, 1.or
Pave Petar Vitaljić, g3.b
Timea Podrug, g3.p
Karlo Marasović, g3.p
Lana Todorovski, g3.p
Tonči Jukić, 1.or
Iva Rebić, g2.m
Ivano Pleić, g2.m

ILUSTRATORI

Lovre Paradina, g2.b
Tea Knežević, g2.b
Lucia Jović Kekez, g4.b
Ivana Matozan, g4.b
Niko Jadrijević, g3.b
Lucija Paić, g4.b
Magdalena Grizelj, g4.b
Tanja Tomić, g4.b
Barbara Ugrina, g4.b
Ivana Vitezica, g4.b
Nikolina Buljubašić, g4.b
Ella Stazić, g4.m
Anđela Andrić, g4.b
Antonio Brko, g4.b
Helena Jurčević, g4.b
Dominik Budimir Teklić, g4.b
STRIP- Roza Knežević, 1.b

SURADNICI

Ana Topić, prof.
Marijela Gulin, prof.
Teodora Grgić Jeličić, prof.
Tanja Ukas, prof.
Nataša Burić, psih.
Martina Plosnić, prof.

TISAK

Škola za dizajn, grafiku
i održivu gradnju - Split

ŠKOLA ZA DIZAJN, GRAFIKU I
ODRŽIVU GRADNJU - SPLIT
www.gogss.hr

Shift konferencija

2023.

PRIPREMIO
Viktor Viljac, g2.m

Infobip Shift konferencija nastavila je svoj nevjerojatan uspjeh nakon prošlogodišnjeg rekordnog izdanja. Ovogodišnje okupljanje u Zadru bilo je impresivno u svakom smislu. Sudjelovalo je čak 90 predavača i oko 600 kompanija, okupivši posjetitelje iz 30 različitih država. Dvorana "Peki" na Višnjiku pružila je prostor ne samo za veličanstvenu glavnu pozornicu, već i za sedam različitih programskih smjerova, omo-

gućivši posjetiteljima da se fokusiraju na područja kao što su AI, cloud, DevEx, startupi, web, optimizacija te prostor za interaktivne radionice. Organizacija cijelog događaja leži na plećima šest izvršnih ljudi, a ove godine su u glavnim ulogama bili Mirna Opolcer i Nikola Radišić. Mirna je hrabro preuzela vođenje nakon Ivana Burazina koji je odlučio nastaviti svoju poduzetničku priču s Daytonom nakon što je napustio Infobip. Ivan, zajedno s Izabelom Jelenić, CTO-om Infobipa, srdačno se obratio brojnoj publici i podijelio nekoliko riječi o svojem iskustvu vođenja Shift konferencije i DevEx odjela u ovom hrvatskom tehnološkom divu. Nakon Ivana, pozornicu je preuzeo Nikola Pavešić, koji je završnim riječima otvorio konferenciju i uveo nas u bogat program Shifta. Osim stručnjaka i kompanija, konferenciju su posjetili i

učenici naše škole. Osobno sam imao priliku biti koordinator volontera na konferenciji te se nadam da sam svojim vještinama i predanošću dao doprinos uspješnom tijeku događaja. Iz prve ruke sam doživio važnost leadershipa i stekao neprocjenjiva iskustva. Infobip Shift konferencija ove je godine ponudila intenzivnu i inspirativnu pustolovinu kroz najnovije trendove i inovacije u tehnološkom svijetu. Sudionici su imali priliku stupiti u kontakt s najsvežijim idejama u područjima umjetne inteligencije, oblaka, razvoja iskustava korisnika, startup poduzetništva, web tehnologija, optimizacije i sudjelovati u dinamičnim radionicama. Sve u svemu, Infobip Shift konferencija potvrdila je svoj status vodećeg događaja u tehnološkoj industriji, pruživši ne samo nezaboravno iskustvo, već i duboke uvide u budućnost tehnološkog razvoja. ■

4

PRIPREMILI

Timea Podrug, Karlo Marasović, Lana Todorovski, g3.p

NEXT

konferencija za
buduće generacije

Next konferencija je projekt kojim smo se počeli baviti krajem 2022. godine. Nakon volontiranja na Festivalu tehnologije i poduzetništva, koji održava Split Tech City, pozvani smo na večeru s organizatorima. Tijekom večere dobili smo prijedlog da održimo konferenciju namijenjenu našem uzrastu. Bila je to prilika koju nismo mogli odbiti. Cilj konferencije je pokazati mladima mogućnosti i zajednicu koju Split i Hrvatska imaju. Najbolja mentorica i pet mjeseci poslije... 25. OŽUJKA, SPLIT (DOM MLADIH) Četiri predavanja i jedna panel rasprava: poduzetništvo, tehnologija, inovacija, dizajn i osobni razvoj- sve na jednom mjestu. U publici je bilo više od 300 srednjoškolaca, studenata i ostalih mladih. Predavanje Đulijana Nole „Never give up“ naučilo nas je da samo upornošću i trudom možemo rasti i razvijati se.

„Mlade glave i društvene mreže“, predavanje Željke Radnić pokazalo nam je sve strane društvenih mreža kako bismo došli do zaključka: društvene mreže ne mogu biti samo dobre ili loše.

U panel raspravi „Šta ću ja sa sobom?“ poslušali smo paneliste Suzanu Špika Šimera, Josipa Bujasa i Tonija Trivkovića, koji su s nama podijelili neke svoje životne mudrosti i otkrili kakvi su bili u mladim danima. Mislav Malenica, direktor i osnivač Mind-smithsa te predsjednik Hrvatske udruge za umjetnu inteligenciju CroAI, održao je predavanje „Kako AI mijenja svijet?“. Završno predavanje prve NEXT konferencije, nazvano „Od A do Z, od Andrijane do Zombijane“, održala je Andrijana Vešović. Što smo naučili? Ne treba ići iz Splita i Hrvatske da bi se stvorio globalni uspjeh! Prva NEXT konferencija je gotova, a mi se vidimo sljedeće godine na drugoj. ■

5

Od 2019. godine na Zagrebačkom velesajmu održava se manifestacija World Skills Croatia po uzoru na World Skills Europe i World Skills. Manifestacija je zamišljena kao natjecanje, a ujedno i prezentiranje vještina široj javnosti. 2023. proglašena je godinom vještina pa je ovo natjecanje poslužilo i kao promidžba vještina učenika iz cijele države.

Prvo mjesto

na World Skills Croatia natjecanju u disciplini grafička tehnologija i dizajn

PRIPREMILA

Teodora Grgić Jeličić, prof.

Na Velesajmu natjecali su se učenici praćeni svojim mentorima u raznim disciplinama pa je od 10.-12. svibnja bilo živahno u velesajamskim paviljonima. Vještine keramičara oblagrača, graditelja suhe gradnje, zidara, veterinarara, medicinskih sestara, mehaničara, kuhara, slastičara, multimedije, građevinskih tehničara, arhitektonskih tehničara, grafičara, cvjećara, ekonomista, programera i drugih zanimanja prezentirane su u najboljem svjetlu. Natjecanja su pratili i osnovnoškolci kako bi se upoznali s raznim zanimanjima.

Grafički dizajn i tehnologija

Tehnologija grafičkog dizajna obuhvaća različite stručne zanimanja: grafički dizajner, programer, dizajner tipografije, obradu slika, ilustrator, direktor, voditelj produkcije, digitalni pisar, dizajner izdavača i stručnjak za blisko suradnju s klijentima, istraživanja i planiranje aspekata procesa proizvodnje kako bi stvorili snažan identitet.

Izuzetno smo sretni što je ove godine među našim učenicima koji su se natjecali u tri discipline, učenik Marko Marić iz g4b, grafički tehničar pripreme pod mentorstvom prof. Tine Prug osvojio prvo mjesto u disciplini grafička tehnologija i dizajn. Marko je pokazao izuzetno znanje i poznavanje tehnologije izrade ambalaže. Svojim radom se izdvojio od ostalih radova zanimljivim dizajnom same ambalaže, a znanje koje je pokazao u tehnologiji izrade donijelo mu je veliku prednost u odnosu na ostale učenike. Unutar 16 sati rada u tri aktivna dana, trebalo je pokazati organiziranost u radu, znanje, vještine i prezentacijske vještine. Ponosni smo na našeg Marka jer je sve faze natjecanja samouvjeren i suvereno priveo kraju, ali i na zalaganje naše profesorice Tine Prug kao mentorice koja je budnim okom pratila i bodrila učenike. ■

6

XXI. susret maturanata

PRIPREMILA
Ema Nikolić, 4.or

Katehetski ured Splitsko-makarske nadbiskupije organizirao je XXI. susret maturanata 1. travnja 2023. godine. Voditeljica Nada Barać i naši učenici su se pridružili susretu. Zajedničko druženje započelo je misom u crkvi sv. Ante na Humcu. Euharistijsko slavlje predvodio je dubrovački biskup mons. Roko Glasnović. Mons. Glasnović mladima je naglasio kako Bog uvijek odgovara na ljudsku molitvu. „Dragi mladi, Bog stvara originale i voli sve na vama. Isus voli sve osim grijeha te nas poziva da se borimo protiv njega.“ Nakon misnog slavlja, uslijedilo je svjedočanstvo don. Roka Kaštelana. Potom smo se uputili u Međugorje, svatko sa svojim nakanama. Nakon Međugorja neobavezno druženje smo nastavili u Mostaru. Kišno vrijeme koje nas je pratilo od jutra kasnije se pretvorilo u divan dan kroz molitvu, pjesmu i druženje. Vjerujemo da su naši maturanti pronašli dodatno nadahnuće za dane koji su pred njima. ■

Zlatna večer matematike

PRIPREMILA Biljana Krstulović, prof.

Ovogodišnja Zlatna večer matematike održana je 6. prosinca u Galeriji Emanuela Vidovića. Na ovogodišnjoj „Zlatnoj večeri matematike“ učenici usmjerenja medijski tehničar i web dizajner izradili su nekoliko kreativnih i uspješnih uradaka na temu Vjerojatnost i statistika u obliku videa, triju prezentacija i četiriju plakata. Učenica Dora Tadić, g1m, osmislila je uvodni video pod nazivom „Statistike oko nas“ nakon kojeg se predstavio Viktor Viljac, g2m, s prezentacijom „Državna matura naše škole“ analizirajući podatke u posljednjih pet godina o uspješnosti naših učenika na Državnoj maturi. Usporedio je uspješnost maturanata strukovnih usmjerenja s gimnazijskim prateći rezultate tri obvezna predmeta. Prezentaciju „Medijska anketa“ izradila je učenica Nikoleta Ružanji, g1m, kojom je usporedila podatke o korištenju društvenih mreža i mobitela među učenicima prvih i drugih razreda. Osmislila je i dva plakata koja zorno prikazuju prikupljene podatke među učenicima. Na kraju su se predstavili prezentacijom „Glazbena anketa“ učenici Andrej Topić i Toma Dodig, g2m. Anketirali su učenike prvih i drugih razreda o glazbenim ukusima, odlasku na koncerte, instrumentima koje sviraju. Plakate je likovno osmislila učenica istog razreda, Iva Rebić. ■

7

1. NAGRADA NA DRŽAVNOM NATJECANJU WORLD SKILLS CROATIA U DISCIPLINI GRAFIČKA TEHNOLOGIJA I DIZAJN
MARKO MARIĆ
g4.b
grafički tehničar pripreme
Tehnološki proces izrade i oblikovanje ambalaže
MENTOR: Tina Prug, prof.

30 GODINA
ZA DIZAJN, GRAFIKU
I TVU GRADNJU SPLIT

Interliber

jedan dan u Zagrebu

PRIPREMILA Andela Bilić, 3.a

Baš na 11. studenoga sve su nas staze vodile prema Zagrebu. Veselili smo se najvećem sajmu knjiga pa nam ni rano ustajanje nije teško palo. Krenuli smo oko 6 sati, veseli i ushićeni, malčice i uspavani. Naš nam je vodič objasnio plan puta i poželio nam ugodno putovanje. Putem do Zagreba zastali smo na dva mjesta čisto da bismo popili kavicu i malo prošetali. Sam nas je Interliber oduševio brojnim paviljonima, ali i velikim gužvama od kojih smo povremeno bježali na obližnje štandove na otvorenom. Tamo smo hvatali malo svježeg zraka i pojeli ukusne obroke. Svatko je pronašao barem neki naslov za sebe i svoje najmilije, a u autobusu koji nas je dočekao oko 12 sati krenuli smo prema Zagrebu. Na putu prema Zagrebu vodič nam je pričao o bogatoj povijesti grada Zagreba, a mi smo ga pomno slušali. Veselili smo se što ćemo imati dosta slobodnog vremena za obilazak grada, kupovinu i zajedničko druženje. Zaista smo uživali u lijepom vremenu, finoj hrani i šetnji. Polazak prema Splitu dogovoren je u 18 sati, a u naš grad smo se vratili negdje oko ponoći. Umorni, ali radosni i puni dojmova. Vratit ćemo se i do godine... ■

LOVAC I LAŽI

u Gradskom kazalištu mladih

PRIPREMILA Martina Sinovčić 3.a

Gradsko kazalište mladih i učenici Prve gimnazije Split donijeli su nam nevjerojatnu predstavu- "Lovac i laži", prema knjizi Lovac u žitu J.D Salingera. U ovom projektu sudjelovala su 23 učenika uz pomoć dviju profesorica- Olge Granić i Suzane Čajić te redatelja Siniše Novakovića.

Lovac i laži prikazuje detalje života šesnaestogodišnjeg Holdena Caulfielda nakon što je izbačen iz škole. Zbunjen i razočaran, Holden traga za istinom i protivi se licemjerju svijeta odraslih. Dominantna tema je zaštita nevinosti, posebno djece. U većem dijelu serije i knjige, Holden to vidi kao primarnu vrlinu koja je usko povezana s njegovom borbom protiv odrastanja.

Teško se nosi sa smrću svog mladog brata Allieja pa tri godine nakon toga biva poslan u psihijatrijsku bolnicu gdje mu je dijagnosticiran PTSP (depresija, anksioznost i posttraumatski stresni poremećaj). Od tog trenutka nastaje više "Holdena" koji pokazuju vrlo različite strane i perspektive njegovih emocija i razmišljanja. Tijekom predstave počinjemo doživljavati

Holdena dok pokušava razumjeti sebe i vlastite osjećaje što bude prekinuto velikim sukobom – želi li se povezati s drugim ljudima na razini odrasle osobe ili se povući u vlastita sjećanja na djetinjstvo i odbaciti odrastanje? Dok Holden krivi sebe za smrt mladog brata- ne može ga "uhvatiti", izolira se kao dokaz da je bolji od svih oko sebe i stoga iznad interakcije s njima – kao simbol nosi svoj crveni lovački šešir iz New Yorka. Predstava, baš kao i knjiga, završava s Holdenom koji je optimističan u pogledu svoje budućnosti i nove škole koju će pohađati na jesen, nadajući se da će ovaj put uzeti život u svoje ruke i pronaći samog sebe.

Predstava je prvi put izvedena u svibnju 2022. godine i izazvala je pozitivne reakcije pa su mladi glumci dobili još jednu priliku da i ove godine očaraju javnost svojim napornim radom i nevjerojatnom glumom. Jedan od članova glumačke ekipe podijelio je s nama mogućnost odlaska na turneju po cijeloj zemlji sljedeće godine. Puno sreće I. gimnaziji i GKM! ■

BALET VELIKI GATSBY

u HNK Split

PRIPREMIO
Tao Čečuk, g4.m

Usklopu nastave Engleskog jezika čitali smo roman Great Gatsby autora F.Scott Fitzgeralda. Imali smo sreću da trenutno u našem tetru igra baletna predstava istog imena. Roman se temelji na 'negativnim aspektima američkog sna i pokazuje rigidnost visokih društvenih krugova New Yorka dok je u fokusu priča o tajanstvenom bogatašu koji postaje žrtva vlastite ljubavi'. Predstavu izvodi baletni ansambl splitskog HNK uz vodstvo međunarodno priznatog koreografa Lea Mujića. Scenografija je bila dojmoljiva, s bogatim detaljima i prekrasnim pozadinskim elementima koji su stvorili osjećaj

glamura i raskoši. Kostimi su bili upečatljivi. Vjerno su predstavljali modu i stil tog vremena. Estetski dojam predstave je bio veličanstven te je autentično prikazao atmosferu dvadesetih godina prošlog stoljeća. Glazba je bila fantastična i donijela je dozu dinamike i puno ritma. Koreografija je bila impresivna te dodatno obogatila vrhunsku baletnu izvedbu. Plesači su bili izvrsni, a njihove koreografije izazovne, složene i iznimno dojmoljive.

Sjajna koreografija, izvrsna izvedba plesača i cjelokupni dojam predstave čine je nezaboravnim iskustvom za sve ljubitelje kulture. ■

Boranka

PRIPREMILA Ana Topić, prof.

Ove godine, naši učenici u pratnji nastavnica Ane Topić, Anite Smolčić i nastavnika Tomislava Jukića Peladića, sudjelovali su u velikoj volonterskoj akciji pošumljavanja požarišta „Boranka“. Ova akcija pokrenuta je još 2018. zbog posljedica velikog požara koji je godinu prije uništio šumu na velikom području Mosora. Sadile su se nove sadnice, ali i zalijevale one ranije posadane. Učenici su se družili i s učenicima ostalih splitskih škola, educirali

su se o načinu sadnje, ali i osvijestili važnost čuvanja prirode uopće. Boranka je interaktivna kampanja koju Savez izviđača Hrvatske provodi već šestu godinu s ciljem podizanja svijesti građana, pogotovo mladih, o važnosti šuma, zaštiti prirode, posljedicama globalnog zatopljenja te prevenciji i zaštiti od požara. Fascinira činjenica da je riječ o najvećoj europskoj volonterskoj akciji pošumljavanja. ■

Međunarodni dan osoba s invaliditetom

PRIPREMILI učenici 2.a i 2.b razreda

U petak, 1. prosinca, zaputili smo se u Centar za odgoj i obrazovanje „Juraj Bonačić“. Djelatnost ovog centra je pružanje socijalnih usluga djeci s teškoćama u razvoju, odraslim osobama s poremećajima iz spektra autizma i odraslim osobama s intelektualnim oštećenjima. Mi, učenici 2.A i 2.B razreda smo skupa s učenicima iz Škole likovnih umjetnosti volontirali od 9 do 12 sati te smo tako obilježili Međunarodni dan osoba s invaliditetom koji se obilježava 3. prosinca. Pomogli smo djeci i zajedno s njima crtali, slikali i izrađivali razne čestitke za Božić i Novu godinu u pratnji profesora Frane Šituma. Bilo je to jedno posebno i novo iskustvo svima nama. Na taj smo se način prisjetili kako je lijepo pomoći drugima u vrijeme blagdana kada svi zaslužujemo biti voljeni. ■

Uskrs u dječjem domu Maestral

PRIPREMIO Antoni Jakus, 4.b

Blagdani nas potiču na suosjećanje i potrebu da budemo malo bolji, velikodušniji, nesebičniji. Željeli smo podijeliti blagoslov ljubavi i nade Uskrsa koji je pred nama. Naši učenici su malom gestom pokazali dobrotu i pružili ruku štitičenicima Dječjeg doma Maestral u Splitu. Prethodno napravljenu repliku Farbegeova jaja napunili su Kinder jajima i odnijeli djeci bez roditelja ili odgovarajuće roditeljske skrbi. Vjerujemo da su i učenicima i djeci Doma ovo bili posebni trenuci. ■

Suradnja škole i Hrvatskog crvenog križa

Solidarnost na djelu

PRIPREMILI Darija Čerdić Vukušić, prof., Marko Domuzin g3.p i Dominik Budimir Teklić g4.b

Naša škola s Gradskim društvom Crvenog križa Split već godinama ostvaruje uspješnu suradnju u provođenju humanitarne akcije „Solidarnost na djelu“, natjecanju mladih Hrvatskog Crvenog križa, a od ove godine i dobrovoljnom darivanju krvi.

Ovogodišnja humanitarna akcija „Solidarnost na djelu“ bila je iznimno uspješna. Umjesto doniranja različitih artikala u školu odlučili smo prikupiti novčana sredstva te ih namjenski potrošiti prema potrebama korisnika pomoći. Gotovo su se svi razredi odazvali i na kraju je sakupljeno 940 eura.

Natjecateljsku ekipu mladih ove školske godine činili su: Marko Domuzin (g3P) -voda tima, Dora Milošević (g3m), Lucija Elez (g3m), Iris Capan (g2p), Antonio Šutić (g1m) i Maja Zekan (g1m).

Natjecanje mladih Hrvatskog Crvenog križa bitno je za podizanje svijesti i motiviranje mladih, ali i šire javnosti o važnosti stjecanja znanja i vještina pružanja prve pomoći.

Motive za sudjelovanje u natjecanju lijepo je sročio vođa tima Marko Domuzin: „Nikada ne boli znati više. Ne traži mnogo vremena za naučiti, a jednog dana ta odluka može spasiti nečiji život, nešto što je neizmjerljivo vrijedno.“ Svjetska zdravstvena organizacija proglasila je darivatelje krvi herojima pozivajući se na izreku „Tko spasi jedan život, kao da je spasio cijelo čovječanstvo“. Mi u školi imamo trinaest heroja koji su se spremno odazvali akciji prikupljanja krvi u prosincu 2023. godine.

Prvi donator krvi, Dominik Budimir Teklić, iz g4b razreda iznio je svoj doživljaj: „Razlog zašto sam donirao krv je znak dobre volje. Lijep je osjećaj pomoći nekome, a košta me 450 ml krvi. Išao sam tamo prvi. Kad su mi zabili iglu u ruku smijao sam se, da ubijem taj nelagodni dio na početku i da svi koji još nisu primili iglu vide da

je to glupost i da se toga ne trebaju bojati. Radi toga sam im ispaio simpatičan i manje su bili u strahu. Ovo mi je prva donacija krvi i sljedeći put mi neće biti problem sudjelovati.“ ■

Grafička na Bačama

Projekcija filmova maturanata naše škole na filmskom festivalu

Fotografije: Kino Mediteran / Glorija Lizde

Pod krošnjama borova, u najljepšem splitskom Kinu Mediteran prikazano je devet malih filmskih priča, sjajnih i dirljivih pripovijesti nastalih u školi kao završni radovi maturanata smjera medijski tehničar. Filmski uratci prikazani su u sklopu posebne večeri Festivala mediteranskog filma. Program je vodio maturant Dražen Bošnjak i predstavio sve filmove i autore koji su bili prikazani. U filmovima se vidi stručna razina rada na filmu kao mediju, od stvaranja priče i scenarija, sinopsisa, plana snimanja i kamere, ozvučenja i montaže, kroz teme koje su dio života škole, odrastanja i društva u kome živimo. Mentor Juraj Zvonimir Knezović, a i cijela Škola ponosna je na njihovu otvorenost, slobodu, kreativno i kritičko promišljanje unutar audiovizualnih komunikacija.

Multimedijska produkcija rezultat je vrijednog rada škole u području novih medija, u zanimanjima web dizajner, web programer, grafički urednik i medijski tehničar, u stvaranju kvalitetnih nastavnih programa za tržište i poslove budućnosti, do učešća motiviranih profesora i konačno darovitih učenika koji kreiraju multimedijski sadržaj.

Novi mediji nastali su zadnjih 30 godina, kroz sretnu transformaciju grafičke struke u digitalnu i razvoj novih tehnologija koje su omogućile razvoj ovih zanimanja.

Uz moderne tehnologije koje škola ima, profesionalni studio za video, režiju, montažu i školski radio, pružamo učenicima kreiranje vlastitih audiovizualnih uradaka.

Publici se obratila ravnateljica Sela Tecilazić:
"Zahvaljujemo Kinu Mediteran koje nas je prepoznalo i ugoštilo. Ono je sa FMFS (Festival mediteranskog filma Split) za kulturu Splita i regionalno, iznimno vrijedna institucija koja popularizira filmsku umjetnost kroz mnoge filmske formate, od malih „ješki“, dokumentaraca, animacija i ilustracija, art filma do igranog i nezavisnog filma. Stoga je posebno vrijedno tu agendu prenijeti mladima. Ovo je pravi način da preko škole koja je u istom području, odgajamo i potičemo kreativce na rad, ali i stvaramo publiku za filmsku umjetnost i pokažemo da nismo akademska provincija. U godini u kojoj slavimo 30 godina postojanja, ovo je blistava perlica u ogrlici naših uspjeha." ■

GRAFIČKA NA BAČAMA

ŠKOLA ZA DIZAJN, GRAFIKU I ODRŽIVU GRADNJU SPLIT

KINO MEDITERAN

LETNO KINO

Oslikavanje murala

povodom
100. godišnjice
rođenja Miljenka
Smoje

PIŠE Ana Šalov, 4.b

Povodom stote godišnjice rođenja splitskog novinara, književnika i televizijskog scenarista Miljenka Smoje u Splitu se obilježava „Godina Miljenka Smoje“. Naša škola odazvala se pozivu ravnateljice Gradske knjižnice Marko Marulić, Grozdane Ribičić, za suradnju te su učenici oslikali mural na zidu ispred memorijalne sobe Miljenka Smoje u Gradskoj knjižnici Marka Marulića Split / Knjižnica Žrnovnica. Nositelji aktivnosti/projekta oslikavanja murala nastavnici stručnih predmeta Petar Bikić i Kristina Krstinić, u dogovoru s ravnateljicom GKMM došli su na

ideju da likovi televizijske serije „Naše malo mjesto“ budu glavni motivi murala.

Miljenko Smoje proslavio se scenarijem za humorističku televizijsku seriju „Naše malo mjesto“ iz 1970. godine, koja je burne ekonomske, političke i kulturne promjene prije, za vrijeme i poslije Drugog svjetskog rata pokazala kroz prizmu malih ljudi u dalmatinskom gradiću.

Cilj ovog projekta bio je upoznati mlade generacije s likom i djelom Miljenka Smoje, kako mediteranski humoristični likovi

poput Luigija, Bepine, Servantesa, Roka ne bi pali u zaborav. Učenici, osim kulture i identiteta kroz ovaj projekt stekli su slikarske vještine na velikim zidnim ploham. Upoznali su se s novim tehnikama i problemima pri izradi. Suradivali su s vršnjacima u planiranju i provedbi zadataka te razvijali suradničke i komunikacijske vještine, kao i vještine timskog rada. Na projektu su sudjelovali učenici 2., 3. i 4. razreda smjera aranžersko scenografski dizajneri i dizajneri metala. ■

Dan sjećanja

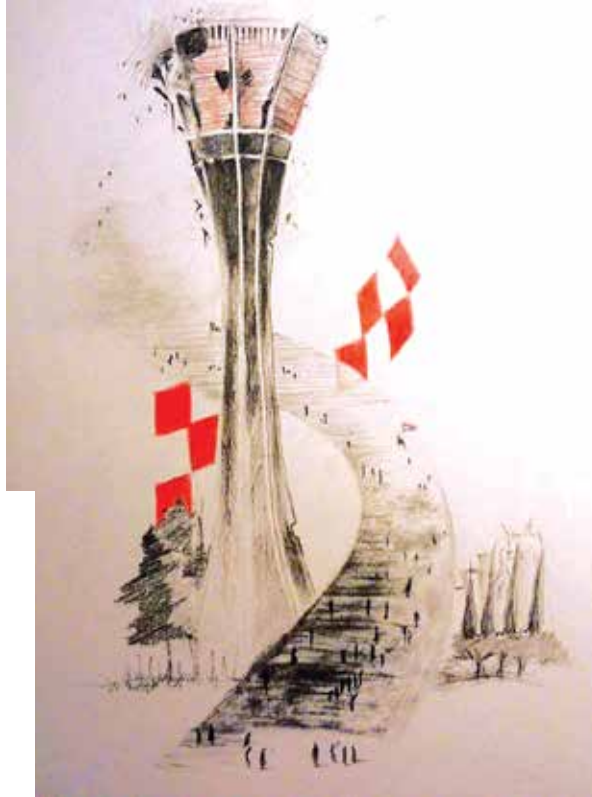
na žrtvu Vukovara i Škabrnje

PRIPREMILA Nada Barać, prof.

Dana 17. 11. 2023. godine obilježili smo u našoj školi Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Učenici naše škole, uz mentoriranje vjeroučiteljice, prof. Nade Barać, rečenicama, stihovima, likovnim uradcima i molitvama izrazili su vlastite misli, vjerovanje, želje i riječi potpore stanovnicima grada Vukovara i odali počast onima kojih više nema. Svi uradci su prikazani na žičanoj konstrukciji koju su dizajnirali učenici s prof. Tanjom Ukas. Učenici su šetajući kroz žičanu konstrukciju mogli doživjeti djelić stradanja naših branitelja i žrtava Vukovara i upisati se u knjigu dojmova.

Svake godine iznova, Vukovar u našoj školi svijetli radi saznanja o tome što se dogodilo, radi poštovanja prema vremenu i ljudima koji su omogućili da mi budemo sada tu gdje jesmo, radi shvaćanja sadašnjosti i građenja bolje i svjetlije budućnosti. U sklopu sjećanja na tužne obljetnice, na našem radiju pušten je prigodni program koji su pripremili učenici s prof. Dubravkom Dabro. Nakon odslušanog programa, minute šutnje i molitve uputili smo se u dvoranu Gripe gdje je prikazan glazbeno-scenski spektakl „Plamen Vukovarskog svjetla u Splitu“ Tako je plamen Vukovar stigao i u naš grad i okupio sve kojima je Vukovar u srcu. Ova predstava je bila edukativnog karaktera za naše učenike. Nakon ceremonije unosa svjetla i blagoslova slijedila je projekcija filma „Bitka za Vukovar“ gdje su korišteni svjetlosni, mirisni i zvučni efekti koji su snažno utjecali na svih nas. Kada je završio glazbeno-scenski spektakl, otišli smo u Vukovarsku ulicu zapaliti lampione s plamenom vukovarskog svjetla. ■

„I u mom gradu Vukovar svijetli.“

Euroscola

program koji okuplja
učenike iz Europe u
Strasbourg

PRIPREMILA Marijela Gulin, prof.

Dvadeset učenika s dvoje nastavnika u pratnji, pozvani su da sudjeluju na Euroscoli, programu koji okuplja učenike iz čitave Europe u Strasbourg kako bi stekli praktično iskustvo europske parlamentarne demokracije. Kako naša škola nosi titulu Škole ambasadora Europskog parlamenta, ovo je naše peto sudjelovanje. Deseterici mladih ambasadora pridružilo se još 10 učenika koji su svojim trudom i radom unapređivali rad škole, zalagali se u vannastavnim aktivnostima i time zaslužili odlazak u Strasbourg.

Program Euroscola odvija se uživo, u vijećnici Europskog parlamenta u Strasbourg i na internetu, u prijenosu uživo na interaktivnim internetskim platformama.

Jutarnji program Euroscole započinje svečanim otvaranjem događanja u prisustvu predsjednice Europskog parlamenta, Roberte Metsle, nakon čega slijedi razgovor s potpredsjednicom Parlamenta, Dite Charanzove, te "laboratorij za inovacije" na kojem učenici razmjenjuju svoje ideje sa stručnjakom Europskog parlamenta o temi susreta o kojoj će u konačnici glasovati. Sudionike se potiče da postavljaju pitanja, bilo preko videoveze uživo na platformi Interactio za sudionike na internetu, u vijećnici Europskog parlamenta u Strasbourg za fizički prisutne učenike ili u pisanom obliku putem platforme Slido za sve sudionike.

Tema događaja 24.11 je "SAFE INTERNET FOR A STRONGER EUROPE: THE EU'S COMMITMENT TO CYBERSECURITY", odnosno "Sigurni internet za jaču Europu: Posvećenost Eu internet sigurnosti".

Na interaktivnim radionicama u fokusu su bili nadolazeći izbori u svibnju 2024., a na simuliranoj sjednici učenici su raspravljali o gorućim temama ne samo sigurnosti na internetu, nego o ljudskim pravima, položaju žena u društvu,

ratu u Ukrajini i Gazi. Program Euroscola pruža mladim Europljanima alate za aktivno oblikovanje njihove budućnosti, a teme svakog susreta biraju se u skladu s dokazanim interesima europskih građana.

Naši učenici su bili izuzetno aktivni te su postavljali pitanja i debatirali o glavnoj temi. Tako su Nina Reljić i Ante Jelić skrenuli pozornost na položaj žena u društvu i odnos prema njima u radnom okruženju, a Timea Podrug je naglasila važnost transparentnosti u debati o sigurnosti interneta.

Neki učenici, iako su imali zanimljiva pitanja, nisu uspjeli dobiti riječ jer je na susretu nazočilo više od 500 učenika iz 27 europskih zemalja i svi predstavnici su bili izuzetno angažirani.

I učenici i nastavnici su bili zadovoljni ovim iskustvom koje je pružilo uvid u funkcioniranje Europskog parlamenta i parlamentarne demokracije. Također smo imali priliku doživjeti grad Strasbourg u predblagdanskim ozračju kao i obližnji Colmar što je obogatilo sveukupni dojam putovanja. ■

Dan Europe izrada mozaika

za Rivu s učenicima Srednje
škole Vela Luka

PRIPREMILA Marijela Gulin, prof.

U europskom tjednu kada obilježavamo Dan Europe, 9.5. jedna od aktivnosti koju smo proveli bila je s učenicima iz Srednje škole Vela Luka, izrada mozaika za njihovu Rivu. To je zanimljiva priča o umjetnosti i njenoj povezanosti s turizmom, priča koja ujedinjuje kulturnu baštinu, održivost i aktivno sudjelovanje u lokalnoj zajednici. Na radionici "Luka Mozaika" je do sada sudjelovalo, u većem ili manjem obimu, zasigurno više stotina domaćih i stranih posjetitelja, odnosno između 700 i 1.000. Sudjelovanjem na radionici svi zainteresirani postaju dio priče o najdužem mozaiku na svijetu u Veloj Luci, a također i uče osnove izrade mozaika pod vodstvom renomiranog stručnjaka i svjetski priznatog kipara Ante Marinovića. Projekt je nastavak priče koju su prije 50 godina pokrenuli svjetski umjetnici, ozbiljna imena ondašnje i današnje likovne scene na svjetskom nivou. Do sada je postavljeno oko 300 komada mozaika, a svaki komad je nečija individualna ideja. Tako smo i mi dobili priliku ostaviti svoj pečat i promovirati kreativnost učenika naše škole.

Učenici su izradili idejne skice i prijedloge dizajna, a kao najbolji izabran je jedrenjak učenice 4.B razreda Klare Raboteg. Na radionici učenici su najprije izabrali kamenčiće za mozaik, prenijeli skicu u određenom mjerilu na podlogu te krenuli s lijepljenjem, a sve pod budnim okom gospodina Marinovića. Važno je napomenuti da se koriste reciklirani materijali što potvrđuje komponentu održivosti. Radionica se održava u bivšoj tvornici Ambalaža, napuštenom i derutnom prostoru koji se transformirao u kulturno mjesto na kojem se odvija međunarodni projekt i svjetski prepoznata priča.

Učenici su zajedničkim snagama sudjelovali u cijelom procesu, razvijali različite vještine od suradničkog učenja, komunikacijskih vještina do kreativnosti, inovativnosti, učili o važnosti umjetničkog stvaralašta, kulturne baštine, različitosti i odgovornosti naspram zajednice.

Držimo palčeve da Luka Mozaika uđe u Guinnessovu knjigu rekorda! ■

ERASMUS PROJEKT LIEPAJA - LATVIJA

prva kratkoročna mobilnost učenika
u svrhu učenja u okviru projekta
2023-1-HR01-KA121-VET-000123778

PRIPREMILA Marijela Gulin, prof.

U skladu s Erasmus+ KA1 akreditacijom odobrenom od naše nacionalne agencije AMPEU Ampeu i Agencije za mobilnost i programe EU omogućena nam je kratkoročna mobilnost u trajanju od najmanje 10 radnih dana plus dani putovanja za osam učenika i dvoje nastavnika. Ovaj put su to bili učenici dizajneri metala: Stella Stipić, Josip Stjepanović, Rafael Damjanović i Dana Barun i učenici dizajneri keramike: Paula Sophie Pandol, Matea Čevanić, Luna Klein i Petra Čovo u pratnji nastavnica Antonele Zagorac i Marijele Gulin. Naš domaćin je bila Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola (lmm.lv). Krenuli smo na put puni znatiželje, ali i pomalo uznemireni. Početni dojmovi su bili neodređeni, začuđujući: tako ogroman prostor, puno zelenila i svježine, a ljudi mirni i diskretni. Prvi pogled na školu, učionice i radionice pokazao je kako je sve dobro organizirano, a učenici i njihovi profesori vrlo vrijedni i simpatični. Malo smo bili zabrinuti oko svojih zadataka, ali sve su brige nestale čim smo krenuli s nastavom. Profesori su jako ljubazni i puni podrške, baš kao i učenici. Dizajneri metala radili su s mentorom Edijsom Abelisom na razvoju dizajnerskog proizvoda. Najprije su crtali inicijale u programu Illustrator, radili na CNC-u i postupno prešli na malo kompliciraniji dizajn. Također su radili na razvoju modnih dodataka s mentorom Andrisom Garokalnsom. Satovi su bili zanimljivi i kreativni, a mentori su nam se zaista posvetili. Bili su tu za nas i u svoje slobodno vrijeme.

U isto vrijeme četvero učenika, dizajnera keramike, radilo je na razvoju dizajnerskog proizvoda s mentoricom Vinetom Trumpeniece koja je strpljivo ulagala svoje vrijeme i energiju u njihov napredak. Učenici su radili na lončarskom kolu, glazirali, pekli te ukrašavali svoje posude. Također su vježbali

24

25

otisak na keramici. Najzbudljiviji dio je bila stara japanska tehnika Raku, koju naše učenice do tada nisu imale prilike vidjeti. Gospođa Vineta se dodatno potrudila s Rakuom na čemu smo joj jako zahvalni.

U slobodno vrijeme nastojali smo što bolje doživjeti kulturu grada i uočiti navike lokalnog stanovništva. Tako smo uživali u dugim šetnjama kroz šumu kao i duž pješčane plaže. Baltičko more čudno je, drugačije i djeluje puno opasnije od našega. Posjetili smo Muzej interijera 16.-19.st. gdje su nam se osobito sviđjeli namještaj i igračke, a uživali smo i u tradicionalnoj hrani.

Prilikom posjeta Kući obrtnika učili smo o starim zanatima i korištenju materijala kao što su metal, glina, drvo, vuna i jantar. U središtu grada posjetili smo Great Amber- glazbenu dvoranu i oduševili se njenom prekrasnom arhitekturom. U tom divnom prostoru, učenici brane svoje materialne radove pred većim auditorijem.

Također smo posjetili izložbu lutaka u Romas Darzsu, od kojih su neke bile prilično zastrašujuće. Tijekom vikenda otišli smo na izlet u Rigu, glavni grad Latvije. Posjetili smo stari povijesni dio i otišli do Muzeja anatomije, Kgb muzeja i Blacmanove kuće te se vozili hop on/hop off autobusom da što više doživimo grad.

Dva tjedna činila su nam se duga kad smo krenuli, međutim nekoliko dodatnih dana bi nam baš dobro došlo. Proveli smo kvalitetno vrijeme s učiteljima i učenicima iz škole domaćina, učili, ali i družili se i dobro zabavili. Ova mobilnost bila je korisna za sve nas, učenike i nastavnice, dala nam je uvid u naše jake i slabe strane i obogatila nas u kulturnom i profesionalnom smislu. ■

ERASMUS + KA1 NIZOZEMSKA

posjet Deltion Collegeu

PRIPREMILA Nikolina Smilović, prof.

U okviru Erasmus+KA1 akreditacije pod projektnim brojem 2023-1-HR01-KA121-VET-000123778 u nedjelju 3.12.2023. troje profesora, prof. Ana Topić kao Erasmus koordinator, prof. Silvio Puljić kao predstavnik usmjerenja dizajnera unutrašnje arhitekture i prof. Nikolina Smilović kao predstavnica usmjerenja web programera, uputili su se u Zwolle u Nizozemskoj u kratki pripremni posjet na Deltioncollege.

DeltionCollege je regionalni obrazovni centar koji je izrazito aktivan u gotovo svim poljima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. DeltionCollege broji 20.000 studenata i polaznika tečajeva te zapošljava preko 1.800 djelatnika.

Deltion je i više nego opravdao naša očekivanja. Gotovo je neopisiva njihova bogata oprema u svakom sektoru. Jedno od najzanimljivijih zanimanja su definitivno mehaničari aviona koji svaki dan svoje znanje razvijaju popravljajući dva vojna aviona koja se nalaze u prostoru samog centra.

Što se tiče našeg sektora web programiranja, svaki polaznik ima svoj laptop, te nemaju potrebe za opremanjem učionica računalima. Zanimljivo je da školuju polaznike za servisere računalne opreme koji imaju svoj veliki ured u kojem svakodnevno studenti besplatno ostavljaju svoje uređaje na popravak.

Za njihove dizajnere unutrašnje arhitekture zanimljiva je činjenica da učenici godišnje imaju jako puno prakse u dizajnerskim uredi-

ma, salonima namještaja i sl. U procesu dizajna interijera i prezentacije projekata koriste suvremene tehnologije poput 360 3D vizualizacija VR-a (virtualna stvarnost).

Jedan ovako impresivan kompleks rezultat je potpuno drugačijeg ustroja sustava školovanja koji se od našeg razlikuje od djetetove 12 godine, to jest od upisa u srednje škole. Nakon osnovne škole, učenici prelaze u srednje obrazovanje koje traje od četiri do šest godina i prilikom čijeg upisa se opredjeljuju u jednu od tri razine srednjeg obrazovanja:

VWO: Akademski program koji priprema učenike za sveučilište i traje 6 godina.

HAVO: Opća srednja škola s naglaskom na teorijskom obrazovanju i traje 5 godina.

VMBO: Strukovno srednje obrazovanje koje se fokusira na praktične vještine i traje 4 godine.

Nakon 4 godine VMBO strukovnog obrazovanja, učenici sa 16 godina upisuju se na Deltion kao vrstu visoke strukovne škole koja traje do 4 godine te potom mogu nastaviti s visokim obrazovanjem na sveučilištima. Smatramo da smo uspješno odradili pripremni posjet, dogovorili detalje provedbe projekta – datume idućih mobilnosti, zadatke potrebne za uspješnu pripremu mobilnosti, radne ishode te upoznali sistem školovanja koji je potpuno drugačiji od našega.

Svakako nešto zadivljujuće, nestvarno i impresivno. ■

KA2 U NORVEŠKOJ projekt 'Digital cleanup campaign'

PRIPREMILI Ana Topić, prof. i Edi Murgič, prof.

U okviru projekta 'Digital cleanup campaign' pod projektnim brojem 2023 -1- NO01- KA220-SCH – 000164844, koji je prijavila Gjovikvideregaendeskoole u Norveškoj u partnerstvu sa Školom za dizajn, grafiku i održivu gradnju, Srednjom školom za oblikovanje iz Maribora i Centroitegrado de Formacion Profesional Cesar Manrique, Santa Cruz de Tenerife, u Norveškoj je održan sastanak partnera od 6. do 9. studenog 2023.

Dogovoreni su detalji provedbe projekta – datumi idućih mobilnosti, zadaci potrebni za uspješnu pripremu mobilnosti, kreiranje upitnika za učenike, istraživanje korisnih sadržaja, ciljna skupina, broj posterova po grupama, broj videa, potrebna oprema, društvene mreže preko kojih će se izradeni materijali diseminirati i alokacija financijskih sredstava. Uz ozbiljan rad bilo je i ugodnog druženja u neformalnom okruženju koje je pridonijelo stvaranju pozitivne atmosfere te nagovijestilo dobru suradnju u idućim fazama projekta pa se svi veselimo sastanku u Sloveniji 15.4.2023. ■

STRUČNA EKSKURZIJA NA OTOK UGLJAN

posjet gradilištu

PRIPREMILI Toni Vrzić i Ante Mrkonjić 2.or

Dolaskom učenika i nastavnika iz škole Jean Moulin Lycee, iz grada Angera u Francuskoj, odlučeno je da u sklopu prakse koju su učenici iz francuske škole imali u tvrtki Strabag u Tehnološkom parku Dračevac vide još jedno gradilište koje vode inženjeri iz Strabaga.

Dana 14.3.2023. veliki broj učenika naše škole graditeljskog usmjerenja u pratnji nastavnika: Ane Topić, Enca Kovačevića, Ines Topić Vuko, Petra Ojdenića, Silvija Puljića, Alemke Babić i Zorana Čulića, a zajedno s gostima iz Francuske, uputio se na jednodnevnu stručnu ekskurziju na otok Ugljan.

Ondje smo u pratnji zaposlenika tvrtke Strabag promatrali i proučavali jedan od projekata u procesu izgradnje resort Lioqua gdje se radovi izvode za slovačkog investitora i trebali bi biti gotovi do Božića 2023. Nakon temeljite prezentacije i razgledavanja gradilišta u pratnji inženjera uputili smo se na trajekt do Zadra, gdje nas je dočeka obilan i kvalitetan ručak. Poslije ručka nastavnici su nas povelili u obilazak nekih zadarskih znamenitosti (Crkva sv. Donata, morske orgulje i zgrada Filozofskog fakulteta). Sam obilazak Zadra i njegovih znamenitosti odškrinuo je vrata mnogim novim saznanjima o povijesti grada, ali zbog vremena predviđenoga za povratak u Split, morali smo se uputiti kući pa se nadamo da ćemo u budućnosti opet posjetiti ovaj lijepi grad. ■

28

Maškare, ča mogu maškare...

PRIPREMIO Tonći Jukić, 1.or

ILUSTRACIJA Boris Pedišić, g4.b

Petak, 17. veljače, u okviru projektne nastave, održan je maskenbal u našoj školi. Organizaciju su vodile pedagoginja Ana Maria Ugrin te profesorice Antonela Zagorac i Fabjana Jakovčić Čović. Program je osmišljen po uzoru na televizijske emisije zabavnog, ali i natjecateljskog karaktera. Središnji događaj odvijao se u školskom atriju koji su za ovu prigodu uredili učenici - dizajneri unutrašnje arhitekture unutar nastavnog predmeta Izrada unikatnog namještaja. Rekvizite su izradili učenici - aranžersko scenografski dizajneri, a maske, kao dekorativni element, djelo je dizajnera metala.

U programu su sudjelovali i grafičari svojim reklamnim materijalima. Plan je bio da svaki razred osmisli skupnu masku i prezentira je pred svim učenicima. Zadovoljni smo jer su se neki razredi izrazito potrudili pa smo imali prave svatove, glazbenike osamdesetih, mafijaše, torcidaše, romske pjevače, časne sestre, ali i zanimljive pojedinačne maske. Scena s voditeljima, stručnim žirijem i učenicima koji su oduševljeno pratili svaki izlazak maškara izgledala je spektakularno.

Zabave nije nedostajalo, smijeh je odzvanjao školom, a ponosni smo i na činjenicu da su naši učenici pokazali koliko im je važna tradicija i običaji našeg podneblja. ■

29

Promocija školskog lista Slog održana u knjižnici škole

PRIPREMILA Petra Đirlić, g3.b

U četvrtak, 9. ožujka 2023. u knjižnici Škole za dizajn, grafiku i održivu gradnju – Split održana je promocija školskog lista Slog. Na promociji su sudjelovali svi članovi redakcije lista, nastavnici suradnici te učenici prvih i drugih razreda. Program promocije otvorila je profesorica Vedrana Šolić, jedna od mentorica novinarske družine koja je pozdravila sve prisutne te zahvalila svima što su došli obilježiti ovaj događaj. Za vrijeme promocije prisutni su pratili i projekciju lista koju je pripremio profesor Edi Murgić zaslužan za grafičko oblikovanje lista.

Ravnateljica škole, profesorica Sela Tecilazić upoznala je prisutne s temom broja VJEŠTINE. Objasnila je kako nam se tema sama nametnula. Naime, Europska unija 2023. proglasila je „godinom vještina“, a kako smo strukovna škola koja pokriva više sektora (grafiku, umjetnost, održivi razvoj, graditeljstvo), tema nam je bliska i imali smo puno toga o njoj reći. Ravnateljica od prvih brojeva sudjeluje u izradi lista, članica je Županijskog povjerenstva za školske listove te je naglasila sve one pozitivne faktore koji su doveli do toga da ovaj list bude prepoznat kao najbolji u Županiji, a onaj lanjski i kao jedan od najboljih na Državnoj smotri – Lidrano.

Nakon ravnateljice, naša glavna urednica – učenica Karmen Penga govorila je o svojim iskustvima „šefovanja“ velikoj redakciji te je pozvala učenike prvih i drugih razreda da se pridruže izradi sljedećih brojeva.

O iskustvima radijskog voditeljstva govorio je učenik Dražen Bošnjak.

Škola tradicionalno izlaže učeničke radove iz područja umjetnosti i grafike. Profesorica Tanja Ukas istaknula je kako su izložbe svake godine sve posjećenije, a jako je važna i činjenica da su one organizirane u javnim prostorima (gradskim galerijama).

Svoje minute na promociji imali su i učenici volonteri pod vodstvom profesorica – Darije Čerdić Vukušić i Ane Topić.

Velika vijest za školu je da smo dobili Erasmus akreditaciju u području strukovnog obrazovanja. S važnošću akreditacije te dobrobitima koje ona nosi za učenike i školu, općenito, upoznala nas je profesorica Marijela Gulin – naša dugogodišnja ambasadorica u projektu Škola ambasador europskog parlamenta.

Uslijedilo je čitanje literarnih uradaka koji su izašli u školskom listu ove godine, a školski listovi podijeljeni su svima onima koji ga još nisu dobili. ■

30

31

Promocija monografije povodom tridesete godišnjice škole

PRIPREMILA Petra Đirlić, g3.b

Završna svečanost tridesete obljetnice Škole za dizajn, grafiku i održivu gradnju održala se u prostorijama Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu.

Cilj je bio promovirati „petogodišnjak“ kao prirodni nastavak monografije koja je izdana na dvadesetpetu godišnjicu osnutka škole. U ovom izdanju predstavljene su sve novosti koje su se događale u školi u zadnjih pet godina. Uz to, prikazana je i redizajnirana web stranica škole na kojoj je, osim uobičajenih činjenica, zanimljivosti, događanja, postavljen i dokumentarni film o školi koji su snimili učenici smjera medijski tehničar.

Dugoročni plan je da ovakav jedan uradak bude objavljen svako nekoliko godina kako bismo „zaokružili“ rad određenog razdoblja, odnosno kako bi i učenici i nastavnici, ali i šira zajednica imali uvid u sve ono što se radi u našoj školi.

Nova web stranica modernog je dizajna, jasnija i preglednija s jasno naznačenim rubrikama, a dizajnom prepoznamo vizualni identitet koji naša škola već ima. ■

30 GODINA
ŠKOLE ZA DIZAJN, GRAFIKU
I ODRŽIVU GRADNJU SPLIT

30 godina škole

Jubilarna proslava kreativnosti

Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju - Split proslavila je trideseti rođendan! Mala škola sa svega nekoliko zanimanja iz područja grafike i graditeljstva u ovih trideset godina narasla je u veliku školu, najveću u našem gradu što se tiče broja učenika. Obrazujemo učenike u čak četiri sektora: graditeljstvo, grafika, multimedija i likovna umjetnost. Imamo dva eksperimentalna programa - web programer i tehničar održivog razvoja u koje upisujemo odlične učenike. Vrijedno radimo i to smo ove godine imali potrebu posebno obilježiti.

Izložba Oskar Kogoj - kolekcija stakla

Jubilarna proslava započela je postavom umjetničke zbirke slovenskog dizajnera Oskara Kogoj. Dizajner je ovu vrijednu zbirku poklonio gradu Splitu, ali je ona tek sada, nakon dvadeset godina našla svoje pravo mjesto - među učenicima, budućim dizajnerima, među mladim ljudima koji će je imati za inspiraciju tijekom svog srednjoškolskog školovanja. Zbirka sadrži stotinjak staklenih te nekoliko keramičkih i metalnih predmeta.

Vrijedno radimo i vjerujemo da smo prepoznati kao promicatelji vještina i kreativnosti

Izložba Kreativni učitelj / kreativan učenik

Središnja proslava dogodila se u Sveučilišnoj galeriji otvorenjem izložbe Kreativni učitelj / Kreativan učenik. Inspiraciju za naslov izložbe dobili smo upravo kroz osviještenost važnosti interakcije nastavnika i učenika. Nastavnici obrazuju, osposobljavaju, ali i inspiriraju vlastitim radom mlade ljude koji im dolaze u učionice. Zato smo ove jubilarne tridesete godine odlučili u postavu izložbe staviti i učeničke, ali i nastavničke radove. Čast nam je da je Sveučilišna galerija prepoznala naše namjere i ustupila nam svoj impozantni prostor. Dio naših učenika sigurno će nakon završetka srednje škole provoditi svoje studentske dane upravo tu. Imali smo i ugledne goste, od gradonačelnika Ivica Puljka, akademika Kažimira Hraste, akademika Dinka Kovačića, zamjenika župana Stipe Čogelje, prorektora za znanost i kvalitetu prof. dr. sc. Igora Jerkovića, donedavnog ravnatelja naše škole Ivana Kovačevića, ali i naših dragih bivših kolega - danas umirovljenika koji nam se uvijek vraćaju u ovakvim prigodama. Izložbu je moderirala voditeljica Sveučilišne galerije, Helena Trze Jakelić. Pozdravnu riječ održala je ravnateljica škole, Sela Tecilazić naglasivši ponos koji su svi djelatnici, a vjerujemo i učenici osjećali na otvaranju zajedničke izložbe.

Diskusija o budućnosti struke, povijesti obrazovanja u industriji i obrazovanju te promjenama u školama koje su neminovne bila je izuzetno zanimljiva.

Promocija filma o školi

Značajan dio proslave je i dokumentarni film o našoj školi koji su snimili, uredili, montirali i ozvučili učenici smjera medijski tehničar pod mentorstvom Jurja Knezovića. Film je pokazatelj kreativnosti i znanja naših učenika u novim tehnologijama, on je još jedan dokaz koliko se okrećemo budućnosti.

Panel o strukovnim vještinama

Uz izložbu, važan događaj je panel na temu strukovnih vještina koji se održao dan poslije u istom prostoru. Diskusija o budućnosti struke, povijesti obrazovanja u industriji i obrazovanju te promjenama u školama koje su neminovne bila je izuzetno zanimljiva. U tijeku je kurikularna reforma i modernizacija strukovnog školstva, naglasila je ravnateljica Sela Tecilazić i mi kao strukovna škola želimo sve promjene dočekati spremni u vjeri u dobru budućnost. Vrijedno radimo i vjerujemo da smo prepoznati kao promicatelji vještina i kreativnosti kod naših učenika. ■

Kreativan učitelj - kreativan učenik

Zajednička izložba radova
učenika i nastavnika škole

Škola koja želi razviti kreativnost, svjesna cjelovitosti tog pojma i zadaće u suvremenom društvu, može ostvariti nastavu kao proces organiziranog, aktivnog i partnerskog stjecanja znanja.

Izložba je nazvana Kreativan učitelj - kreativan učenik podcrtavajući uvijek važnu vezu između glavnih protagonista u procesu učenja i razvoja kreativnosti bez koje ne bi bilo inovacija, ne samo u umjetnosti već ni razvoja znanosti.

Nažalost, to nije uvijek tako i veliki broj škola kreativnosti ne pridaje značaj koji bi trebao. Učitelji imaju vrlo važnu ulogu u razvijanju svih komponenata učeničke kreativnosti. Naime, to je moguće tek ako je učitelji i sam kreativan i koji kroz svoju vlastitu kreativnost potiče razvoj kreativnosti svojih učenika.

Kreativni učenici mogu biti teret, a ne dar ako ih ne prepoznamo, a prepoznavanje talenta od strane učitelja ima posljedice za njihov razvoj u budućnosti. Iz tog razloga iznimno je važan izbor i snaženje kvalitetnih učitelja jer su samo takvi, osobno kreativni i zreli, u stanju potaknuti kreativnosti učenika. Zato se postavlja pitanje: je li današnji učitelj kreativno otvoren i profesionalno kompetentan da potiče, a ne sputava kreativnost svojih učenika.

Kreativnost se ne događa slučajno. Za nju su potrebne i društvene i pojedinačne pretpostavke. Škola koja želi razviti kreativnost, svjesna cjelovitosti tog pojma i zadaće u suvremenom društvu, može ostvariti nastavu kao proces organiziranog, aktivnog i partnerskog stjecanja znanja. Na sreću, među nastavnicima naše Škole nalazi se veliki broj kreativnih i uspješnih pojedinaca u području umjetnosti, dizajna, arhitekture, književnosti i ostalih izražaja koji nadograđuju ulogu nastavnika. Svi su svoje radove, zajedno s učeničkim izložili javnosti i time posvjedočili našu navedenu prirodnu vezu.

Na otvorenju je prikazan i dokumentarni film o školi u trajanju od pola sata kojeg su povodom obljetnice snimili, uredili, montirali i ozvučili učenici smjera medijski tehničari. Filmom o školi pokazujemo kreativnost i znanje naših učenika u novim tehnologijama koje obrazujemo. Kao jedina grafička škola u županiji, ovim filmom pokazujemo novi smjer kojim treba ići u razvijanju vještina i kreativnosti i promicanju medijske i digitalne kulture. ■

INTERVJU

Sela Tecilazić

Portret nove
ravnateljice

Povodom tridesete obljetnice osnutka škole donosimo intervju s ravnateljicom naše škole Selom Tecilazić koja je naslijedila dugogodišnjeg ravnatelja dipl.ing. građ. Ivana Kovačevića, a njenim imenovanjem škola je dobila nastavak kontinuiteta struke i jačanje svih njenih odjela.

Kada biste u par rečenica trebali nekome predstaviti našu školu, što biste rekli? Što nas čini posebnima?

Jedna smo od najvećih škola u Splitu, sa 770 učenika i 90 nastavnika. Mješovita smo škola s puno sastavnica. Jedina u Hrvatskoj koja u svom nazivu nosi sintagmu održive gradnje, druga po veličini grafička i umjetnička, te jedina u Županiji, točnije na potezu od Dubrovnika do Istre, koja obrazuje deficitarne kadrove u graditeljstvu. Uz sve to otvoreni smo prema stvaranju eksperimentalnih programa potrebnih društvu i u ovom trenutku provodimo dva. Zato možemo reći da smo važni u promicanju suvremenih pedagoških standarda i stvaranjem kadrova potrebnih društvu koje se stalno mijenja, na tragu kurikularne reforme koja se upravo priprema. Obrazujemo i promičemo digitalnu i zelenu, medijsku i likovnu kulturu kroz obrazovanje modernih kadrova za društvo budućnosti, uz stvaranje kreativne atmosfere i materijalnih uvjeta za nastavu i izvannastavne aktivnosti.

Pored redovnih programa u školi postoje i dva eksperimentalna. Znamo da su upravo eksperimentalni programi zanimljivi i roditeljima i učenicima koji upisuju srednju školu. Što možete reći o njima?

U sektoru grafike pored grafičkog tehničara, grafičkog urednika, tehničara pripreme i dorade obrazujemo nova atraktivna zanimanja – medijskog tehničara, web dizajnera, a od 2019. web programera, što je rezultiralo još boljim pozicioniranjem i ugledom škole unutar IT sektora kao najprogresivnije grane društva. Od 2020. upisujemo zanimanje tehničar održivog razvoja i gradnje. To je atraktivno zanimanje na tragu novih društvenih orijentacija i potreba suvremenog društva. Njime smo pokušali osuvremeniti naša graditeljska zanimanja za koja se učenici teže odlučuju, premda su njihova praktična znanja neophodna tržištu rada.

Učenicima su zanimljivi te velik interes pokazuju i prema našim umjetničkim programima. O kojim je programima riječ?

Pažljivo smo oblikovali i naše umjetničke programe, jasno ih profilirali kako bi se razlikovali od Škole likovnih umjetnosti, u istom području dizajna i u istom gradu. To su dizajneri unutrašnje arhitekture, aranžersko scenografski dizajneri, dizajneri keramike i metala. Našim godišnjim izložbama koje uvijek postavljamo u javnim gradskim galerijama, otvaramo školu svima, kako bi nas svi vidjeli, prosuđivali, a učenike naučili izlaganju umjetnosti. Navedena šarolikost naša je prednost i privilegija. Sva zanimanja su u međudodnosu, multidisciplinarna, povezana s društvom na najrazličitije načine i vizije, a mi to u školi izravno primjenjujemo. 2023. dobitnici smo Erasmus akreditacije koja je omogućila nastavnicima i učenicima brojne i stalne mobilnosti i razmjene stručnih i pedagoških iskustava. Vrijednost i značaj takvih iskustava za školu je ogroman.

Kako će se reforma strukovnog školstva odraziti na budućnost škole?

Esencijalni problem je izumiranje zanata i trebalo bi puno raditi na njihovoj afirmaciji. Na tržištu se teško nalaze tesari, monter i suhe gradnje i zidari, keramičari, a društvo je u nasušnoj potrebi za njima. Sve više uvozimo radnike iz stranih zemalja za takve poslove.

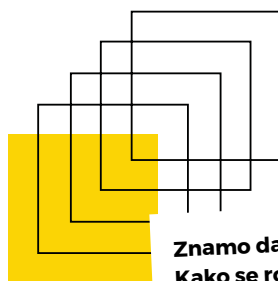
Strateški cilj srednjoškolskog obrazovanja je da kroz bolju suradnju s proizvodnjom i praksom, obrtničkom komorom i tržištem rada isporuče najpotrebnija zanimanja, smanjimo nezaposlenost i potrebu uvoza stranih radnika.

Nadolazećom kurikularnom reformom bismo trebali dobiti suvremene, fleksibilne i atraktivne programe za školovanje, ponuditi kvalitetniju obrtničku nastavu u modulima, s jakim unutarnjom i vanjskom praksom u čvrstoj suradnji s poduzetnicima, tvornicama, praksom.

Također, trebamo omogućiti brze prekvalifikacije prema potrebama tržišta kroz obrazovanje odraslih. Najveći broj društvu potrebnih zanimanja u tvornicama ili obrtima su uglavnom prekvalificirani i naučeni radu tek u proizvodnji.

Pred strukovne škole stavljen je veliki teret. One nisu škole u koje se upisuju lošiji učenici, kako je to u zemljama Europske unije. U Hrvatskoj imamo tradiciju kvalitetnih strukovnih škola čiji su učenici oduvijek mogli nastaviti školovanje na pripadajućim fakultetima. Projekt Državne mature je i išao u korist te ideje i naše povratne informacije potvrđuju veliku izlaznost učenika na Državnu maturu i upis oko 30 % učenika na različite fakultete. Od strukovnih se škola očekuje stvaranje kvalitetnih stručnjaka, ali i mogućnost nastavka školovanja po akademskoj vertikali, što u odnosu na gimnazije dodatno iscrpljuje naše profesore, pa i učenike, koji moraju polagati dvostruku maturu i nadoknađivati gradivo koje nemaju u programu kroz organiziranu dodatnu, izbornu ili fakultativnu nastavu.

Reformu dočekujemo sa strepnjom, posebno u školama koje su mješovite sa sektorom koji ne ulazi u reformu. Kod nas je to likovna umjetnost i dizajn, s velikim brojem učenika i nastavnika, te trajnim nedostatkom učionica i opremljenih praktikuma. Ipak, nepopravljivo sam optimistična i vjerujem u razvoj i modernizaciju deficitarnih strukovnih zanimanja, jer su takvi stručnjaci potrebni Dalmaciji koja kao regija turizma, gradnje, ljepote i obnove graditeljske baštine, ima trajne potrebe za ovim stručnjacima.

Znamo da Vam je Slog posebno prirastao srcu. Kako se rodila ta ljubav?

Dugi niz godina aktivna sam u manifestaciji Lidrano, školskoj smotri literarne, novinarske i likovne kreativnosti. 25 godina sam u povjerenstvu za procjenu školskih listova. Autorica sam nekoliko stručnih članaka objavljenih u Školskim novinama, kao i brojnih okruglih stolova i radionica za poticanje rada na školskom listu kao cjelovitom školskom proizvodu u kome se zrcali rad škole i njen identitet. U školi smo uvijek zastupali stav da mi kao jedina grafička škola u Županiji moramo imati školski list, kao ogledni primjer školskih i učeničkih vještina i znanja u grafici, kao i sve ostale društvene i digitalne platforme koje su u novo doba važan promidžbeni alat za upis i izbor zanimanja i škole. S ponosom se sjećam da sam s kolegama Tomislavom Jukićem Peladićem i Ivankom Kovačević bila u uredništvu našeg prvog SLOGA. Slog je 2021. godine konačno bio izabran za najbolji školski list u Županiji i među 6 najvrjednijih u državi.

PROFESORICA I RAVNATELJICA... ili nešto drugo?

Sada radim s daleko više ljudi nego prije - profesorima, stručnom službom, upravom i naravno učenicima i roditeljima, te daleko složenije poslove koji uključuju kontakt s osnivačem i Ministarstvom obrazovanja i znanosti, a sve u cilju bolje organizacije nastavnih procesa i pozicioniranja škole u zajednici. Škola u kojoj sam provela 30 godina na svim poslovima mi je jasna kao organizacijski okvir, ali svaki novi posao nosi izazove. Kako volim učiti, a na ovom mjestu imam i obavezu za stalnim stručnim usavršavanjem i održavanjem intelektualne kondicije, koja je daleko od rutine od koje sam uvijek bježala. Zaljubljena u umjetnost, arhitekturu i dizajn, sretna sam kada škola raste i cvjeta, a učenici kroz školu postanu formirane i uspješne osobe u struci ili izvan nje. ■

SELA TECILAZIĆ ŽIVOTOPIS

Studirala na Arhitektonskom fakultetu Sarajevo i Arhitektonskom fakultetu Zagreb. Radila kao arhitektica u Zavodu za zaštitu spomenika Split i Zavodu za izgradnju Splita.

1992. počela „privremeno“ raditi u školi. Prvo u Graditeljskoj geodetskoj školi Split, a 1993. u školi iz koje je nastala naša današnja, pod imenom Industrijska obrtnička škola. Generacijama učenika predavala predmete: Projektiranje interijera. Teorija dizajna. Povijest struke i arhitekture.

Napredovala u zvanju od profesora mentora do profesora savjetnika.

Aktivna u organizaciji i sudjelovanju učenika na natjecanjima, izložbama, smotrama i stvaranju materijalnih i pedagoških uvjeta za provođenje nastavnih programa.

Objavljivala stručne članke, sudjelovala u stvaranju prvog školskog lista Slog i dugogodišnja članica županijskog povjerenstva smotre Lidrano.

Urednica Monografije škole povodom 25. i 30. godišnjice.

2011. - 2024. predavačica u Visokoj škola za menadžment i dizajn Aspira

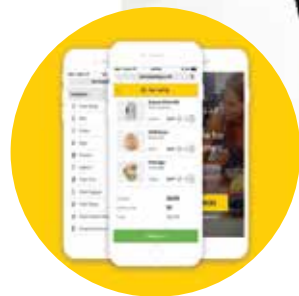
2012. - 2024. u dodatnom radnom odnosu u Gimnazijskom kolegiju „Kraljica Jelena“ Split / Voditeljica Programa priprema za upis na studij arhitekture.

Kako se dizajn mijenjao kroz proteklih 30 godina

dizajn je neizostavan dio suvremenog svijeta

Pripremio: Lovre Paradina,g2.b

Grafička industrija ima duboke korijene koji sežu u prošlost, ali s razvojem tehnologije, digitalni i grafički dizajn postali su neizostavan dio suvremenog svijeta. Prateći napredak računalne tehnologije, ovaj se sektor neprestano mijenja i evoluirao. Iako je termin "grafički dizajn" prvi put zabilježen 1922. godine, pravi procvat ove umjetnosti dogodio se posljednjih desetljeća, poglavito uz dolazak interneta i digitalnih medija.

Jedan od najpoznatijih predstavnika tog vremena bio je američki dizajner David Carson, čija se karijera ističe po revolucionarnom i eksperimentalnom stilu. Carsonova originalnost manifestirala se u preklapanju fotografija i hrabrom izboru fontova, privlačeći pozornost kako obožavatelja, tako i kritičara. Ubrzo su se pojavili i drugi talentirani dizajneri, među kojima se izdvajaju Chip Kidd, Michael Bierut i Aries Moross, svatko s vlastitim iznimnim doprinosom industriji. Chip Kidd, američki dizajner, stekao je slavu po dizajniranju naslovnica knjiga. Njegovi radovi često postaju kulturni i prepoznatljivi. Kidd je učinio ključne doprinose dizajnu naslovnica knjiga za knjige kao što je Jurski park, čime je osvojio srca publike. Michael Bierut, također američki dizajner, diplomirao je grafički dizajn 1980. godine i od tada je stekao značajno priznanje u industriji. Godine 2003. izabran je u Art Directors Club Hall of Fame, a 2008. godine osvojio je najprestižniju nagradu u svojoj struci na Cooper-Hewitt National Design Awards.

42

S mobilnim valom i pojavom iPhonea 2007. godine, dizajn se promijenio s uskim fokusiranjem na male ekrane i nove oblike interakcije. Popularne društvene mreže poput Facebooka i LinkedIna potaknule su web dizajnere na poboljšanje čitljivosti i navigacije. Uz pojavu visokorezolucijskih monitora, dizajn je evoluirao. Od 2010. godine pokreće se novo poglavlje za dizajnere - nastaju free-lance stranice Fiverr i Upwork.

One i danas omogućuju tvrtkama plaćanje profesionalaca, ne samo u području dizajna, već i u video montaži, animiranju, 3D modeliranju i drugim uslugama. Aries Moross, britanska dizajnerica i ilustratorica iz Londona, svoj je studio za grafiku osnovala 2012. godine. Njen kreativni opus obuhvaća suradnje s glazbenim izvođačima kao što su Kylie Minogue, H.E.R, Disclosure, Spice Girls, Jessie Ware i London Grammar. Moross također igra ključnu ulogu u sektoru žive glazbe kao redateljica nastupa.

43

DESIGN
 MAKE
 SEVER
 YTHIN
 GROSS
 IBLE

DESIGN
 MAKES
 EVERYTHING
 POSSIBLE

www.10000.com by nina koo

Ovo je desetljeće tek počelo, a već imamo hrpu inovacija i benefita; umjetna se inteligencija počela provlačiti kroz nekoliko Adobe programa. Photoshop je dobio Generative Fill koji omogućuje stvaranje zamišljenog upita, a Mockup je novi alat u Illustratoru. Dizajnerima olakšava stavljanje grafika na majicu ili plakat. Figma ima razne dodatke s umjetnom inteligencijom, tako dizajnerima daje ideje za lakšu čitljivost teksta, zanimljiviju paletu boja i mnoštvo toga.

Mary Roach
 AUTHOR OF THE GULP

ADVENTURES ON THE ALIMENTARY CANAL

Njegov portfolio sadrži sjajne projekte kao što su dizajn ambalaže za palačinke, dizajn logotipa za razne brendove, ilustracije za razne teme i još mnogo toga.

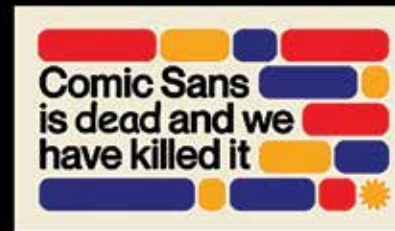
2016. godine nastaje revolucionarni program vektorske grafike - Figma. Danas je najzastupljeniji program kod web dizajnera, ali se nerijetko koristi za izradu logotipa. Razvojem društvenih mreža, dizajneri počinju s dijeljenjem svojih radova, osobito na Instagramu, YouTubeu i Redditu. Mike Kus jedan je od najboljih grafičkih i web dizajnera prošlog desetljeća. Radio je za klijente kao što su Twitter, Spotify i Microsoft. Poznat je po svojim ilustracijama i tipografiji koji daju osobnost radovima.

Danas postoji velik broj dizajnera koji su se uspjeli probiti na svjetsku scenu zbog društvenih mreža i svoje kreativnosti. U ovom kontekstu, nove zvijezde dizajna su zablistale: Brendon Shepherd, Will Paterson, Elliot Ulm i Ivančica Martinić. Svi se oni ističu svojim jedinstvenim pristupom dizajnu. Brendon Shepherd, stručnjak za grafički dizajn, privukao je milijune obožavatelja na internetu kreirajući zabavne i edukativne video sadržaje o dizajnu. Osim toga, Shepherd nudi proizvode i online tečajeve za dizajnere.

44

Ivančica Martinić, hrvatska grafička i web dizajnerica, otvorila je svoj Mivier Studio 2022. godine. Njen je cilj stvarati kreativna i funkcionalna rješenja za različite klijente iz raznih industrija. Martinić se ističe svojim radom u grafičkom i web dizajnu, kao i ilustracijama.

Suvremeni grafički i web dizajn evoluiraju pod utjecajem tehnoloških promjena i kreativnih noviteta. Unatoč rastućoj ulozi umjetne inteligencije, kreativnost dizajnera ostaje neprocjenjiva, a njihovi radovi oblikuju vizualnu komunikaciju u svim aspektima suvremenog društva.

45

Gap

Will Paterson, engleski grafički dizajner i YouTuber, fokusira se na logotipe, kaligrafiju i brendiranje. Njegov YouTube kanal broji više od 800 tisuća pretplatnika, a njegov stil karakterizira jednostavnost, elegancija i modernost. Paterson je surađivao s poznatim kompanijama poput Disneyja, Adoba, Googlea i Unsplasha te nudi online tečajeve i prodaje proizvode kao što su olovke, majice i naljepnice. Elliot Ulm, samouki grafički dizajner iz Sydneya, osvojio je srca više od 200 tisuća sljedbenika na Instagramu. Njegovi radovi odražavaju retro stil i humoristične priče iz svijeta freelancerskog života. Osim toga, Ulm vodi YouTube kanal i podcast posvećen grafičkom dizajnu. ■

30 KNJIGA

KOJE SU OBILJEŽILE
GENERACIJU

PRIPREMILA Nika Puharić, g2.b

ILISTRACIJA Lucija Jović Kekez i Ivana Matozan, g4.b

1. MALI PRINC

Antoine de Saint-Exupéry

Prikladno za sve uzraste. Početnica za očuvanje i obnovu djetinje duše.

2. ORLOVI RANO LETE

Branko Ćopić Branko Ćopić

Dobar uvid u odrastanje i život djece za vrijeme rata.

3. Kroz pustinju i prašumu

Henryk Sienkiewicz

Odličan uvod u putopise i takvu vrstu književnosti za djecu i tinejdžere.

4. LOVAC U ŽITU

Jerome David Salinger

Dramatična borba tinejdžera protiv smrti i odrastanja, autentičnost protiv umjetnog, traganje za vlastitim smislom.

5. DNEVNIK ANNE FRANK

Anne Frank

Prikaz nesretnog djetinjstva, Židovka u tajnom skloništu za vrijeme Drugog svjetskog rata.

6. MOJ TATA SPAVA S ANĐELIMA (MALI RATNI DNEVNIK)

Stjepan Tomaš

Domovinski rat predočen kroz oči devetogodišnje djevojčice Cvijete Matković.

7. VLAK U SNIJEGU

Mato Lovrak

Putovanje s preprekom. Složni ljudi mogu zajedničkim snagama postići i ono što se čini nemoguće.

8. SRETNI PRINC

Oscar Wilde

Veliko srce jednog kipa koji se odriče svoje ljepote da bi pomogao siromašnima. Nije sve u izgledu.

9. POLJUBIT ĆU JE USKORO, MOŽDA

Šime Storić

Odrastanje i zaljubljenost.

10. SMOGOVCI

Hrvoje Hitrec

Suživot ljudi s rubnih dijelova grada. Život može biti zabavan bez obzira na probleme.

11. DJEVOJČICA IZ AFGANISTANA

Deborah Ellis

Preživljavanje i borba protiv ograničenja slobode 11-godišnje djevojčice Parvane i njezine obitelji u ratom zahvaćenom Kabulu. Svatko ima pravo na slobodu i obrazovanje bez obzira na nacionalnost i spolnu pripadnost.

12. DIVLJI KONJ

Božidar Prosenjak

Život jednog divljeg konja. Poput svih živih bića i čovjek mora živjeti poštujući životne zakone kako bi živio u sreći i harmoniji sa svojom okolinom.

13. ČUDO

R. J. Palacio

Kako je to biti drugačiji.

14. STRAH U ULICI LIPA

Milivoj Matošec

Dječak koji je ucjenom želio steći prijatelje. Zbunjenost, strah, ucjena, nesporazum, promjena.

15. JUNACI PAVLOVE ULICE

Ferenc Molnár

Borba za grund između Pavlouličanaca i crvenokošuljaša. Ne trebamo ponizavati fizički slabije od sebe. Čovjek se mjeri djelima koja čini.

16. UZBUNA NA ZELENOJ VRHU

Ivan Kušan

Život djece na periferiji grada, njihove avanture i želja dječaka da postanu detektivi. U životu je važno biti pošten i imati dobre prijatelje jer nepravda i zlo uvijek na kraju budu kažnjeni.

17. TROJICA U TRNJU

Pavao Pavličić

Prikaz iskrenoga prijateljstva i odanosti trojice dječaka koji su se odvažili upustiti u opasnost kako bi pljačkaši banke bili kažnjeni.

18. GALEB JONATHAN LIVINGSTON

Richard Bach

Život galeba Jonathana Livingstona. Nemoguće želje mogu se ostvariti uz dovoljno truda, rada i ustrajnosti.

19. RIBAR PALUNKO I NJEGOVA ŽENA

Ivana Brlić-Mažuranić

Potruga ribara Palunka za bogatstvom i boljim životom. Bogatstvo života nije samo ono materijalno.

20. TAJNA RIBLJEG OKA

Hrvoje Kovačević

Pustolovine sumnjičavog i lažljivog dječaka Domagoja. Nekada i lažljivci govore istinu.

21. GREŠKA U NAŠIM ZVIJEZDAMA

John Green

Život s rakom, tragični ljubavnici.

22. DUH U MOČVARI

Anto Gardaš

Avanture Mironove ekipe u Kopačkom ritu. Ljudi su odgovorni za očuvanje prirode i dobrobit životinja.

23. OMIŠKI GUSARI

Alojz Majetić

Život i bitke kneza Malduha Kačića. Upornost i želja za očuvanjem onoga što nam pripada uvijek su isplativi.

24. PRIPOVIJEST O DOKTORU DOLLITTLEU

Hugh Lofting

Fantastične pustolovine doktora Dolittlea i njegovih ljubimaca u Engleskoj i Africi. Treba poštovati sva živa bića i živjeti s njima u miru i skladu.

25. ČAROBNAJAK IZ OZA

Lyman Frank Baum

Nezaboravno putovanje djevojčice Dorothy u čudesnu zemlju Oz. Važno je prepoznati ono u čemu smo dobri i biti uporan na putu do ostvarenja svojih ciljeva.

26. LETEĆI RAZRED

Erich Kästner

Život i sudbine dječaka u internatu u Kirchbergu. Pravo prijateljstvo savladava sve prepreke.

27. HEIDI

Johana Heusser-Spyri

Društvene razlike i prijateljstvo djevojčice Klare i Heidi. Za sreću nije potrebno bogatstvo već društvo dragih ljudi i život u skladu s prirodom.

28. KOD KUĆE JE NAJGORE

Ephraim Kishon

Doživljaji obitelji Kishon. Iako nas naši najmiliji ponekad izluđuju, ne bismo mogli zamisliti život bez njih.

29. KAKO JE TATA OSVOJIO MAMU

Miro Gavran

Ljubavni i obiteljski život dječaka Antuna. U životu ništa nije važno ako nema ljubavi, ako ne volimo i nismo voljeni.

30. BAJKA O RIBARU I RIBICI

Aleksandar Sergejevič Puškin

Pohlepa starice koja želi da joj zlatna ribica ispunjava sve želje. Čovjek ne smije biti pohlepan i nezahvalan jer mu se može dogoditi da ostane bez svega što ima. ■

PRIPREMILI Paola Buzov i Mario Samardžija, 4.or

ILUSTRACIJE Ivan Hrgović i Dominik Duvnjak, g4.b; Egon Ivković, Katarina Grubešić, Hana Baković, Nikol Huljić, Gita Šeparović, g3.m; Ante Jelić, g4.m; Emili Staničić, g1.b

30 FILMSKIH KLASIKA KOJE MORATE POGLEDATI

1. PULP FICTION, 1994.

(Pakleni šund)

Remek-djelo koje se ističe svojom nelinearnom radnjom, intrigantnim likovima i inteligentnim dijalozima. Radi se životima dvojice mafijaških ubojica, boksača, gangstera i njegove žene te dvaju bandita iz zalagajnice te se njihove priče isprepliću pune nasilja i iskupljenja.

2. GODFATHER, 1972.

(Kum)

Ovaj općepoznati film fokusira se na talijansko-američku mafijašku obitelj don Vito Corleonea. Otvarajući niz kompleksnih tema, film je aktualan i danas.

3. REQUIEM FOR A DREAM, 2000.

(Rekvijem za snove)

Intenzivan psihološki triler koji istražuje mračnu stranu ovisnosti kroz živote četvero ljudi. Svojom neobičnom vizualnom prezentacijom, snažnom glazbom i dubokim emotivnim rezoniranjem, ovaj film pruža dubok uvid u ljudsku prirodu i posljedice odluka, čineći ga nezaboravnom za gledatelje koji traže filmsko iskustvo koje će ih duboko potresti i ostaviti dugotrajan utisak.

4. BREAKFAST CLUB, 1985.

(Klub ranoranilaca)

Klasik iz osamdesetih godina istražuje dinamiku petero srednjoškolaca tijekom subotnje škole. Radnja ovog filma se pretežno odvija u istoj prostoriji, pa bi neki ovaj film smatrali monotonim i dosadnim. To je samo jedan od razloga zašto ga ja smatram genijalnim jer uspijeva zadržati pažnju gledatelja unatoč tome.

5. GOOD WILL HUNTING, 1997.

(Dobri Will Hunting)

Slijedi predvidljivu priču, ali Good Will Hunting dodaje dovoljno neobičnosti te je prepun snažnih izvedbi tako da postaje zabavna, emocionalna bogata drama.

6. THE TRUMAN SHOW, 1998.

(Trumanov show)

Naizgled humorističan film mješavina je komedije i drame te pun preokreta. Film prati život Trumana Burbanka, običnog prodavača osiguranja, čiji će se naizgled savršen život brzo razotkrit jer je cijeli njegov život zapravo televizijski šou.

7. THE DARK KNIGHT, 2008.

(Vitez tame)

Fenomenalan film o Batmanu koji ima odlične recenzije. Osim što je dobar super herojski film također je odličan sam po sebi. Izvanredne izvedbe od strane Heatha Ledgera (Jokera) i Christiana Balea (Batman) te specijalni efekti i priča su definitivno razlozi za pogledati ovaj film.

8. THE LORD OF THE RINGS: THE RETURN OF THE KING, 2003.

(Gospodar prstenova: Povratak kralja)

Film napravljen po knjizi autora J.R.R. Tolkiena, epski završetak trilogije režirane od strane Petera Jacksona, priznat po svojim vizualnim efektima, epskoj priči i izuzetnim performansama glumaca. Ovaj film nudi spektakularno putovanje kroz fantastični svijet Srednje Zemlje, s emotivnim trenucima, epskim bitkama i dubokim temama o hrabrosti, prijateljstvu i borbi između dobra i zla, čineći ga nezaboravnim iskustvom koje svi ljubitelji fantastike trebaju doživjeti.

9. RAIDERS OF THE LOST ARK, 1981.

(Otimači izgubljenog kovčega)

Uzbudljiv avanturistički film koji prati arheologa Indianu Jonesa u potrazi za mitskim Kamenom Mudraca. Sjajna kombinacija akcije i humora čini ovaj film odličnim, a gledatelji ga trebaju pogledati kako bi doživjeli klasičnu avanturu punu arheoloških tajni i neustrašivog heroja.

10. THE GREEN MILE, 1999.

(Zelena milja)

"The Green Mile", adaptacija romana Stephena Kinga, emotivna je drama čija je radnja smještena u zatvor. Ovaj film se ističe snažnom izvedbom glumaca, posebno Toma Hanksa, i dubokim promišljanjem o smislu postojanja, pravdi i suosjećanju.

11. THE AMERICAN PSYCHO, 2000.

(Američki psiho)

"American Psycho" -provokativni psihološki triler utemeljen na romanu Bret Eastona Ellisa. Film prati Patricka Batemana, uspješnog i beskrupuloznog poslovnog čovjeka, čije unutarnje demone tumači Christian Bale. Ovaj film se ističe svojom kritikom konzumerističkog društva i pruža dubok uvid u ljudsku psihu.

12. INCEPTION, 2010. (Početak)

"Inception", remek-djelo Christophera Nolana, je vizionarski znanstveno-fantastični triler koji istražuje granice stvarnosti i ljudske podsvijesti. S genijalnim konceptom snova unutar snova, izvanrednom kinematografijom i kompleksnim narativom, ovaj film pruža intelektualni izazov i emotivnu dubinu. Film je neizostavan na popisu onih koji traže originalne i inventivne priče koje će ih ostaviti u razmišljanju i nakon završetka filma.

13. 12 ANGRY MEN, 1957.

(12 ljutih muškaraca)

"12 Angry Men" je klasik Sidneya Lumeta koji se odvija u sobi za porotu tijekom suđenja za ubojstvo, istražujući sukob i tenzije među porotnicima. Ovaj film se ističe svojom izuzetnom karakterizacijom, dinamičnim dijalozima i dubokim razmatranjem pravde, moralnosti i predrasuda.

14. JAWS, 1975. (Ralje)

"Ralje" su suvremenski triler koji smatramo pretečom horor filmova. Svojim napetim tempom, briljantnom režijom i nezaboravnom glazbom Johna Williamsa, ovaj film je klasično ostvarenje koje je postavilo standarde za žanr.

15. STAR WARS: EPISODE V - THE EMPIRE STRIKES BACK, 1980. (Zvezdani ratovi V: Carstvo uzvraća udarac)

"Star Wars: Episode V - The Empire Strikes Back" jedan je od najomiljenijih filmova u originalnoj trilogiji. Ističe se svojom pričom, epskim bitkama i legendarnim likovima poput Lukea Skywalkera i Dartha Vadera. Svojim fascinantnim svjetovima, nezaboravnim scenama ovaj film je klasična avantura koja je postavila standarde za space opera filmove.

16. BLACK SWAN, 2010.

(Crni labud)

„Black Swan“ je psihološki triler. Film je dobio brojne pohvale zbog svoje intenzivne atmosfere, impresivnih performansi glumaca i mračne tematike. Ovaj film istražuje teme poput opsesije, traume, gubitka identiteta i cijene umjetničkog savršenstva. Redatelj koristi simbole i metafore kako bi stvorio dublje značenje. Sadrži nekoliko neočekivanih i uznemirujućih scena koje ostavljaju snažan dojam na gledatelje. Ovaj film pruža dubok uvid u tamne strane umjetničkog svijeta i ljudske psihologije.

17. FIGHT CLUB, 1999.

(Klub boraca)

Film je stekao kulturni status zbog svoje provokativne tematike, originalnosti i snažnih izvedbi glumaca. Poznat je po svojoj originalnoj, neočekivanoj priči koja potiče na razmišljanje o društvenim normama i ljudskoj prirodi. Bavi se temama identiteta, konzumerizma, muškosti i psihičkih izazova modernog društva.

18. THE SHINING, 1980.

(Isijavanje)

Ovaj film se smatra jednim od najtjecajnijih i najstrašnijih horora svih vremena. Režirao ga je Stanley Kubrick koji je poznat po svojem preciznom i originalnom stilu. „The Shining“ je vizualno remek – djelo koje se često analizira zbog svojih simbola i ambivalentnosti. Obiluje misterijama, simbolikom i dubljim značenjima, potičući gledatelje na razmišljanje i diskusiju o njegovom stvarnom značenju. Ovo je psihološki triler koji istražuje gubitak razuma i unutarnje demone likova. Film je imao značajan utjecaj na horor žanr i pop kulturu općenito, pa ga mnogi smatraju obaveznom lekturom za ljubitelje filmova.

19. A CLOCKWORK ORANGE, 1971.

(Paklena naranča)

Ovaj film ima reputaciju kao kontroveržno umjetničko djelo koje izaziva duboko promišljanje o slobodi volje, društvenim normama i nasilju. Film istražuje pitanja slobode volje, društvene kontrole i etičkih dilema na način koji izaziva kontroverze i potiče gledatelje na razmišljanje. Poznat je po svojoj vizualnoj estetici, od odjeće do glazbe, što ga čini jedinstvenim iskustvom. Gledatelji bi trebali imati na umu da je film namijenjen zreloj publici i da sadrži snažne elemente koji mogu izazvati emocionalnu reakciju.

20. BLADE RUNNER, 1982.

(Istrebljivač)

Film je poznat po svojoj dubokoj filozofiji, atmosferi noir znanstvene fantastike te pitanjima identiteta i ljudske prirode. Također je poznat po svojoj impresivnoj vizualnoj estetici i futurističkom dizajnu, što je postalo uzor mnogim budućim znanstveno-fantastičnim filmovima. Postavlja duboka filozofska pitanja o ljudskoj prirodi, identitetu, slobodi volje i etici, pružajući gledateljima materijal za razmišljanje. Ako volite znanstvenu fantastiku s dubokim temama i snažnim vizualnim elementima, ovaj film je apsolutno vrijedan gledanja.

21. THE SILENCE OF THE LAMBS, 1991.

(Kad jaganjci utihnu)

Triler horor film koji je osvojio pet glavnih Oscara, uključujući one za najbolji film, najboljeg redatelja, najboljeg glavnog glumca i najbolju glavnu glumicu. Film je poznat po svojoj napetoj atmosferi, koja se održava tijekom cijelog filma stvarajući osjećaj neprestane napetosti. Istražuje duboke psihološke profile likova, stvarajući kompleksnu priču koja se bavi strahom, manipulacijom i ljudskim motivacijama. Ako volite napete trilere s izvanrednim izvedbama, intrigantnim likovima i snažnom atmosferom, „The Silence of the Lambs“ je film za vas. Ovaj film ima trajan utjecaj na filmsku industriju te se i dalje smatra jednim od najboljih trilera ikada snimljenih.

22. THE PIANIST, 2002. (Pijanist)

Ratna drama temeljena na memoarima poljskog pijanista i skladatelja Władysława Szpilmana. Film prati Szpilmanovu iznimno tešku sudbinu tijekom nacističke okupacije Varšave tijekom Drugog svjetskog rata. Film priča intimnu priču o pojedincu suočenom s neopisivim stradanjima tijekom rata, dodirujući teme preživljavanja, gubitka i otpora. Film je, ne samo potresno svjedočanstvo o preživljavanju, već i umjetničko djelo koje će ostati s vama nakon što ga pogledate.

23. HOW TO LOSE A GUY IN 10 DAYS, 2003.

(Kako se riješiti frajera u 10 dana)

Glavni glumci imaju odličnu kemiju na ekranu, pridonoseći komičnom tonu filma. Tematika filma je vezana uz ljubavne igre i zabune i privlačna je širokom spektru publike. Ukratko, „How to Lose a Guy in 10 Days“ je film koji biste trebali pogledati ako volite romantične komedije s humorom, šarmom i dobrim glumačkim nastupima. To je film koji pruža laganu i zabavnu atmosferu, savršen za opuštanje i uživanje u romantičnom žanru.

24. PRETTY WOMAN, 1990.

(Zgodna žena)

Postao je ikona romantičnih komedija 90-ih godina i ima status kulturnog filma. Iako ima elemente klasične bajke, „Pretty Woman“ donosi osvježavajući pristup priči o modernoj Pepeljugi. Sa složenim karakterima i humorom. Ukratko, „Pretty Woman“ je film koji biste trebali pogledati ako volite romantične komedije s nevjerojatnom kemijom između glavnih likova.

25. DIRTY DANCING, 1987.

(Prijava ples)

Film se brzo proslavio i postao kulturni klasik zbog svoje dinamične glazbe, senzualnih plesnih scena i nezaboravne ljubavne priče. Poznat je po svojim dinamičnim plesnim scenama, posebno onima između Jennifer Grey i Patricka Swayzea. Njihov ples „lift“ postao je općepoznat u filmskoj povijesti. Istražuje teme ljubavi, odrastanja i suprotstavljanja društvenim normama. Tipičan je predstavnik filmova osamdesetih s modnim stilom, glazbom i atmosferom toga vremena. Bez obzira na dob ili generaciju, „Dirty Dancing“ ima univerzalnu privlačnost zbog svoje dinamične energije, emotivnosti i izvršne kemije između glavnih glumaca.

26. 10 THINGS I HATE ABOUT YOU, 1999.

(10 stvari koje mrzim kod tebe)

Ovaj film je moderna adaptacija Shakespeareove drame „The Taming of the Shrew“ (Ukročena goropadnica) smještene u srednjoškolski kontekst. Film je pun duhovitih dijaloga, komičnih situacija i šarmantnih likova, što ga čini izuzetno zabavnim za gledanje. Istražuje teme poput ljubavi i kompleksnih tinejdžerskih odnosa. „10 Things I Hate About You“ je klasik tinejdžerske romantike koji se često smatra jednim od najboljih filmova u tom žanru. Ako volite zabavne, duhovite filmove s romantičnim elementima, ovaj film svakako trebate pogledati.

27. THE NOTEBOOK, 2004. (Bilježnica)

Ljubavna drama koja se temelji na istoimenom romanu Nicholasa Sparksa. Ovaj film je postao klasik u žanru i ima brojne obožavatelje zbog svoje snažne emotivne priče i izvrsnih glumačkih izvedbi. Film je poznat po dubokoj emotivnosti i sposobnosti da dirne srca gledatelja. Priča o pravoj ljubavi koja preživljava izazove vremena. Prenosi poruku o vrijednosti prave ljubavi, odanosti i odluka koje oblikuju naše živote.

28. FORREST GUMP, 1994.

Ovaj film je osvojio nekoliko Oscara, uključujući onaj za najbolji film, najboljeg redatelja i najboljeg glavnog glumca. Ovo je priča o neobičnom čovjeku koji neočekivano postane sudionik ključnih događaja u američkoj povijesti. Film nudi retrospektivu ključnih trenutaka u američkoj povijesti, a Forrest nesvjesno postaje sudionik tih događaja. Likovi u filmu su neobični i nepravilni, što čini priču nepredvidljivom i zanimljivom. „Forrest Gump“ je jedan od onih filmova koji ima široku privlačnost i koji nudi smijeh, suze i duboke trenutke introspekcije. Ovaj film ima trajni utjecaj na popularnu kulturu te se i dalje smatra jednim od najboljih ostvarenja u filmskoj industriji.

29. JUMANJI, 1995.

Fantasy avanturistički film utemeljen na istoimenom dječjem književnom djelu Chrisa Van Allsburga. Ovaj film je postao klasik među obiteljskim filmovima i poznat je po svojoj uzbudljivoj priči i maštovitosti. Prikazuje bogatstvo mašte u stvaranju svijeta igre, s divljim životinjama, tajanstvenim džunglama i opasnim izazovima. Film potiče suradnju i timski rad, jer likovi moraju zajedno raditi kako bi preživjeli opasnosti iz igre. Tematika filma, poput hrabrosti, prijateljstva i suočavanja s vlastitim strahovima, privlači gledatelje svih dobnih skupina. Ovo je film koji nudi uzbudljivu avanturu, fantastičnu maštovitost te poruku o važnosti suradnje i hrabrosti. Bez obzira na to jeste li ljubitelj fantastičnih filmova, obiteljskih filmova ili tražite dozu nostalgije, „Jumanji“ će vam pružiti ugodno i zabavno iskustvo.

30. THE DEVIL WEARS PRADA, 2006.

(Vrag nosi Pradu)

Film prati priču mlade žene koja postaje asistenta moćne urednice modnog časopisa, istražujući dinamiku mode i profesionalnog svijeta u New Yorku. Film donosi bogatu modnu estetiku istražujući svijet visoke mode kroz luksuzne kostime i scenografiju. Film uspješno kombinira humor s dramatičnim elementima, čineći ga privlačnim različitim gledateljima. U konačnici, „The Devil Wears Prada“ je film koji privlači gledatelje različitih interesa. Bilo da ste zaljubljenik u svijet mode, volite dobru komediju-dramu ili ste zainteresirani za priče o osobnom rastu, ovaj film ima nešto za svakoga. ■

PSSST!

UMJETNA

INTELIGENCIJA

PIŠE Lovre Parađina, g2.b
ILUSTRACIJA napravljena uz pomoć
umjetne inteligencije (Adobe Firefly)

Kratka povijest umjetne inteligencije

Prvi koraci u stvaranju umjetne inteligencije kao znanstvene discipline započeli su još u 20. stoljeću. Filozofi su pokušali opisati proces ljudskog razmišljanja kao mehaničku manipulaciju simbolima, što je kulminiralo izumom programabilnog digitalnog računala 1940-ih godina. Ovo je računalo inspiriralo nekoliko znanstvenika da ozbiljno razgovaraju o mogućnosti izgradnje "električnog mozga". Polje istraživanja umjetne inteligencije osnovano je na radionici održanoj na kampusu Dartmouth Collegea u SAD-u tijekom ljeta 1956. godine. Mnogi sudionici te radionice su uspješno predvidjeli da će stroj inteligentan kao ljudsko biće postojati u roku jedne generacije, a dobili su milijune dolara da bi tu viziju ostvarili. Vremenom je postalo jasno da su istraživači podcijenili težinu projekta.

Kao što i sami znate, živimo u vremenu koje se temelji na digitalnim tehnologijama. Samim time sve informacije koje nam se pružaju većinski su dostupne u obliku digitalne distribucije. Istina je da vrijeme u kojem živimo ima brojne mane, ali i izume i otkrića - benefite. Tako je najinovativniji izum ovoga doba - umjetna inteligencija.

Umjetna inteligencija 21. stoljeća

U 21. stoljeću, umjetna inteligencija postala je sveprisutna u našem svakodnevnom životu, od pametnih telefona do virtualnih asistenata, pretraživača i društvenih mreža. Umjetna se inteligencija temelji na algoritmima i strojnom učenju, stoga je izazvala zabrinutost svoje sposobnosti da zamijeni ljudski rad i djelovanje. Jedan od primjera umjetne inteligencije je tzv. duboko učenje (engl. Deep Learning) koje je područje strojnog učenja koje koristi neuronske mreže za prepoznavanje uzoraka u podacima. Koristi se za prevodenje jezika, preporučivanje proizvoda, prepoznavanje slika i dr.

Moderna umjetna inteligencija

Umjetna inteligencija postaje sve bolja i naprednija u generiranju kreativnog sadržaja poput pjesama, priča, slika i koda (u programiranju). Primjeri uključuju ChatGPT, Google Bard, Microsoft AI, DALL-E, Midjourney i brojne druge. ChatGPT, Google Bard i Microsoft AI su modeli umjetne inteligencije koji generiraju tekstualni sadržaj na temelju zadanih upita. Također skeniraju i prepoznaju predmete i objekte iz fotografija te mogu dati svoje ideje u kreiranju sadržaja. DALL-E i Midjourney su modeli umjetne inteligencije koje stvaraju fotografije na temelju zadanog upita u bilo kojem stilu (bio to realizam, vektor ili minimalizam, rezultat će često biti zadovoljavajuć). Oba modela se plaćaju, no ranije spomenuti Microsoft AI u sebi ima i ugrađeni

DALL-E, tako da je zapravo besplatan. Uz ove modele umjetne inteligencije postoje i brojni drugi, no ovo su najpopularniji, samim tim vjerojatno i najbolji.

Umjetna inteligencija u grafičkoj industriji

Umjetna inteligencija u teoriji grafičkog dizajna ne postoji, ali postoje razni alati u aplikacijama firme Adobe, kao i nadograde u Figma. Primjerice, Adobe je ove godine drastično ažurirao Photoshop i Illustrator. U Photoshopu je dodan Generative Fill koji po zadanom upitu generira zamišljeno te uklapa s pozadinskom fotografijom, vizualom ili grafikom. Illustrator je dobio Retype koji skenira rastersku fotografiju, pronalazi pismo (font) iz fotografije i daje nam mogućnost korištenja istog pisma u ostalim projektima. Uz Retype, dodan je i Mockup koji dizajneru olakšava posao - alat skenira fotografiju i postavlja ju onako kako bi izgledala u stvarnome životu (na plakatu, majicu, pakiranju i sl.). I najveći alat koji je dodan je Text to vector. Sličan je ranije spomenutom Generative Fillu, ali alat, kao što mu i samo ime govori, generira vektore. Aktivno se postavlja pitanje hoće li ljudi gubiti poslove. Po mom mišljenju, sve dok ste vi oni koji kreirate, ste sigurni! Morate imati na umu da je umjetna inteligencija ovdje kao inovacija za dobivanje i poboljšanje ideja, a ne zlonamjerni izum s ciljem istiskivanja ljudske inteligencije i kreativnosti. ■

Učenje u srednjoj školi:

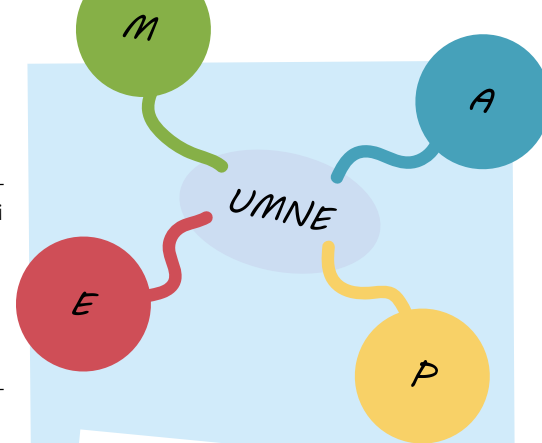
Pronalazak vlastitog puta do uspjeha

NAPISALI I ILUSTRIRALI

Petra Đirlić i Niko Jadrijević, g3.b

Mnogima je teško učiti i rijetki to vole no čest problem jest način na koji to rade. Za vas smo predložili nekoliko učinkovitih načina za olakšan put do odličnog uspjeha.

1 UMNE MAPE - ova tehnika učenja je odlična za vizualiziranje informacija. Kod kreiranja umne mape dobro je započeti s osnovnom temom ili konceptom preko kojeg možemo povezati informacije i ključne pojmove. Nakon toga možete nastaviti granati druga područja s povezanim idejama i detaljima. Ova tehnika učenja radi na principu vizualizacija kompleksnih informacija koja olakšava pamćenje te nam omogućuje da vidimo cjelinu i povezanost informacija. Ovoj način učenja dobro djeluje jer vizualno izlaganje informacije potiče kreativno razmišljanje te povećava angažman mozga što dovodi do boljeg razumijevanja gradiva.

2 PISANJE SAŽETKA - također može pomoći posložiti informacije u glavi. Veliki tekst je vrlo teško zapamtiti samim čitanjem, a dokazano je da zapisivanjem mozak puno lakše pamti. Zašto je to tako? Jednostavno je; kad osoba zapisuje mora analizirati svaku riječ, te pisanjem sažetka mora parafrazirati pročitano.

3 TESTIRANJE ZNANJA - pokazalo se kao najbolji način za dugotrajno pamćenje informacija, ali i kratko učenje. Pri ponovnom izlaganju gradiva putem testova, ispitivanja ili bilo kakve provjere znanja, mozak jača veze između informacija. Ako imate nekog da vas ispita, iskoristite to, ako ne, postoje razni kvizovi na internetu s kojima možete na zabavan način utvrditi naučeno gradivo. No, ako ni to nije poželjna opcija uvijek možete pričati sami sa sobom na glas i na taj način potvrditi znanje.

4 ČITANJE I PONAVLJANJE - ovaj pristup učenju radi po procesu ponavljanja. Prvi korak u ovom procesu je pažljivo čitanje gradiva. Nakon što mislite da znate dovoljno slijedi sljedeći korak. Nakon čitanja, zatvorite knjigu, zapišite sve što znate. Ako ima informacija koje niste zapamtili, ponovo pročitajte cijeli materijal. Ponavljajte taj proces dok ne možete zapisati sve informacije. Ova tehnika dobro djeluje jer potiče kreativno razumijevanje gradiva, smanjuje oslanjanje na bilješke te potiče dugoročno pamćenje.

5 UČENJE U GRUPAMA - efikasan je pristup obrazovanju jer potiče interakciju i zajedničko razmišljanje. Rad u timu ili grupi omogućuje razmjenu ideja te olakšava razumijevanje gradiva. Kroz diskusije i suradnju, učenici stvaraju asocijacije s gradivom. Osim toga, grupno učenje razvija socijalne vještine, poput timskog rada i komunikacije. Pričanje na glas s ostalim učenicima o gradivu stvara jaču povezanost pojmova. Kroz ovu dinamičnu interakciju učenici stvaraju podržavajuće okruženje koje povećava motivaciju i uspješnost u učenju.

Što bi svaki tinejdžer želio reći roditeljima o svojim osjećajima (ali ne zna)

PRIPREMIO Jerko Mrđen, g3.b (izvor-portal: zelena učionica)
ILUSTRACIJE Lucija Paić, Magdalena Grizelj, Tanja Tomić, g4.b

"Ljut sam. Ne znam zašto. Ponekad se probudim ljut; ponekad sam ok raspoložen. Volio bih da nisam tako nervozan i ljut, ali jesam. I ništa ja tu ne mogu. Ni meni se to ne sviđa."

"Svaki dan se osjećam kao u zatvoru, zarobljen u tijelu koje se mijenja, a život mi se sastoji od stvari koje moram napraviti, a ne od stvari koje želim napraviti. Testovi, kontrolni zadaci, odgovaranje. Po cijeli dan provodim s tinejdžerima koji se osjećaju jednako izgubljeno kao i ja."

"Ponekad se dogodi da me netko povrijedi u školi. Nastavnik ili netko od učenika. O tome vam ne pričam jer me bude malo sram priznati da se osjećam povrijeđeno. Ne želim da znate koliko često se tako osjećam."

"Sve što se događa u mom životu svodi se na stvari koje zapravo ne želim. Ne želim ustajati rano. Ne želim leći rano. Ne želim ići u školu. Ne želim raditi hrpu domaćih zadaća. Ne želim... Ne mogu se sjetiti nijedne stvari koju ŽELIM raditi. Osim spavati. Jedino kad spavam nisam pod stresom, ne osjećam pritisak i nisam zabrinut."

"Ponekad se krijem u sobi i gledam filmove ili besmislene videozapise. To radim da bih pobjegao od vlastitih misli koje me zarobljavaju. Bježim od samog sebe. Zvuči suludo, zar ne?"

"I da, znam da mi je soba u kaosu. Ali meni se baš tako sviđa. Izgleda onako kako se osjećam iznutra. I molim vas, ne pitajte me što nije u redu jer ne znam odgovoriti. Ne znam otkud su se svi ovi osjećaji stvorili."

"Znam da ste ljuti na mene. I ne mogu vas kriviti. Prestao sam razgovarati s vama. Ponekad vam kažem grozne stvari. Vičem, vrijeđam, krivim vas za stvari za koje

niste krivi. Ponekad lomim stvari jer se iznutra osjećam slomljeno."

"Ali nije uvijek bilo tako. Kad pogledam neke svoje stare fotografije, vidim nasmijano i sretno dijete. Dijete koje je obožavalo pjevati i igrati se, valjati se i nije ga zanimalo što će drugi misliti ili reći. Tog djeteta više nema."

"Reći ću vam sada nešto što se ne izgovara lako. Molim vas da me shvatite ozbiljno. NE ODUSTAJTE OD MENE. Ne mržite me. Potrebno mi je da budete jači od mene. Da mi budete roditelji, posebno onda kad kažem da mi niste potrebni."

"Ne špijunirajte me, ne ulazite u moju sobu bez kucanja, ne zahtijevajte odgovore. Nemam ih. Kada vičete na mene, osjećam se još gore. Potrebno mi je da budem sam, potreban mi je prostor."

"Ne vičite na mene. Ponekad je buka u mojoj glavi tolika da ne mogu čuti vlastite misli. Kad uz sve to i vi počnete vikati, osjetim se još gore. Osjetim se odbačeno. Kao da sam najveće razočaranje u vašim životima."

"Oduzmite mi uređaje! Ne mogu prestati zuriti u telefon. Pokušavam, ali ne mogu. Znam da mi to oduzima hrpu vremena, ali ne mogu se oduprijeti. Potrebna mi je vaša pomoć. Potrebno mi je da postavite granice. Molim vas. Sigurno ću se svadati i opirati, ali ne odustajte."

"Ovedite me na neko mirno mjesto. Govorim da neću nigdje ići s vama. Ali ako biste me odveli na neko tiho, mirno mjesto, gdje možemo šetati i mirno razgovarati, bez rasprave, negdje gdje mogu slušati vjetar, ptice, drveće, slobodno dišati i zaboraviti na sve što me muči, to bih volio. Čak i kad bismo samo šutjeli, to bi mi značilo."

"Ne dozvolite da se razmazim. Prestanite mi davati sve što poželim. Što mi više dajete, više me gurate od sebe. Potrebno mi je da zaslužim stvari. To mi pomaže da izgradim samopouzdanje. Moram naučiti štedjeti novac i dijeliti ga s onima koji imaju manje. A to nikad neću naučiti ako mi budete ispunjavali sve hirrove. Mrzim što ovisim o vama, molim vas, pomozite mi da postanem neovisan."

"Pronađite mi nekoga s kim mogu razgovarati. Potreban mi je netko na koga bih mogao ugledati, a da to niste vi. Potrebna mi je odrasla osoba kojoj ću se diviti, koja će mi biti uzor, netko tko vjeruje u mene, tko će me podržavati, netko tko me razumije. Prijatelj, ujak, nastavnica, netko tko će mi pružiti nadu kad je izgubim."

"Recite mi da me volite. Pretvaram se da mi nije stalo. Ali stvarno mi je potrebno čuti te riječi. Jer u ovom trenutku, ja sebe nešto naročito i ne volim. Iako se čini da vam zagorčavam život, i dalje mi je potrebno da budem voljen."

"I to bi bilo to. Kad postane baš nepodnošljivo, imajte jedno na umu - proći će. I znam da to ne govorim često, ali VOLIM VAS!" ■

Ljubav u doba adolescencije

PRIPREMILA Nataša Burilović, psihologinja
ILUSTRACIJE Barbara Ugrina i Ivana Vitezica, g4.b

IZVORI Lacković-Grgin, Katica (2006). Psihologija adolescencije. Naklada Slap, Jastrebarsko; Lacković-Grgin, Katica (2000). Stres u djece i adolescenata - Izvori, posrednici i učinci. Naklada Slap, Jastrebarsko; www.skole.hr; tinejdzeri.hr; britelefon.hr; zadovoljna.dnevnik.hr; Berry S. Addicted to love. Sydney Morning Herald. 2013 Apr 2; Accessed at: <http://www.smh.com.au>

Početak ljubavne veze

Prve ljubavne veze često se razlikuju, a neki od razloga su:

- ne osjećaju se svi jednako spremno za ulazak u vezu
- ljubavni osjećaji ne moraju uvijek biti uzvraćeni
- otvaramo se drugim ljudima na različite načine i različitom brzinom

Kvalitetna ljubavna veza

Ljubavna veza nas može činiti jako sretnima i svatko od nas može postići osjećaj zadovoljstva u vezi tako da:

- smo iskreni i vjerujemo jedno drugome
- se slušamo i podržavamo
- radimo na međusobnom poštovanju
- svatko od nas zadrži i prostor za sebe - svoje prijatelje, interese i slobodno vrijeme
- se trudimo riješiti nesuglasice i svađe razgovorom i razumijevanjem

Ponekad veze mogu biti neugodne i štetne za nas. Neki od znakova da se nalaziš u takvoj vezi su:

- zabranjivanje viđanja drugih prijatelja ili određenih osoba
- nanošenje fizičke ili psihičke boli
- vršenje pritiska dok netko ne dobije ono što želi
- izostanak iskrenosti
- strah od određenih reakcija dečka/cure

Štetno je kada se zbog ulaska u vezu i zadržavanja tog odnosa odlučimo na potpunu promjenu dosadašnjeg ponašanja i promjenu navika.

ZAPAMTI!! Emocionalno zlostavljanje nije tvoja greška. **TO SE NE TREBA DOGAĐATI!! VEZE NE BI TREBALE BOLJETI!** Zaslužuješ biti sretna/sretan.

Prekid ljubavne veze

Iako su prekidi prirodni u mladosti, ponekad mogu biti izrazito stresni. Osjećaji u tom razdoblju mogu biti intenzivni, kao da smo izgubili sve i ostali posve sami i bespomoćni.

No, postoje neki načini na koje si možeš pomoći ako proživljavaš ovo razdoblje:

- razgovor s bliskim osobama
- zajedničke aktivnosti s prijateljima
- pisanje, crtanje ili drugačije kreativno izražavanje svojih osjećaja
- usmjeravanje misli na pozitivne stvari u budućnosti
- razmišljanje o tome što si naučio/la u bivšoj vezi

Kada simpatije nisu uzvraćene možemo osjećati tugu, ljubomoru i ljutnju. Provest ćeš mnogo vremena razmišljajući o tome, a možeš se i udaljiti od dotadašnjih prijatelja, pa ako primijetiš simptome depresije, svakako potraži pomoć, počevši od roditelja, školskog psihologa, savjetovanjem putem telefonske linije Hrabrog telefona 116 111 ili chata.....

Bilo je baš onoliko
bravo - sam od svih nje
- pametna budala
Pametna za druge stvari,
budala da izabere mene
- Borislav

Zaključak

Iskustvo prvih simpatija i zaljubljenosti adolescentu će pomoći da nauči kontrolirati vlastite osjećaje, razvija interpersonalne vještine, vještine komunikacije i intimnosti. No, kao i uvijek, sve počinje od obitelji. Roditelj mora pokazati da razumije svog adolescenta i da ne umanjuje njegove osjećaje.

„Prva ljubav“ je tek prva lekcija koju mladi čovjek mora naučiti, ali poput abecede stoji u osnovi svih njegovih budućih veza. ■

Većina ljudi svoju prvu „pravu“ zaljubljenost doživljava u adolescentnom razdoblju. Kada se god dogodila, istraživači ističu da je prva veza koja se realizira posebno stresna. U nečemu smo prvi puta i nemamo slično iskustvo iz kojeg bismo crpili paletu ponašanja i situacije na koje bismo se oslonili. U tim prvim zaljubljenostima još istražujemo kako, eksperimentiramo, pitamo se kako se ponašati, analiziramo i strahujemo. Opterećuje nas potreba da se svidimo i budemo prihvaćeni.

Ples kao lijek

PRIPREMILA Jasminka Blažević, prof.
ILUSTRACIJE Nikolina Buljubašić, g4.b; Ella Stazić, g4.m

U davna vremena naši preci ritualno su plesali kako bi prizvali dobre sile, a otjerali one loše. Danas je ples popularan oblik rekreacije i zabave, no njegova bit ostala je ista – iscjeljujući ritam.

Ples i pokret – zdravstvene prednosti

Ples kao terapija se pokazao izrazito koristan kod različitih skupina ljudi. Naime, ples kao tjelesna aktivnost se može prilagoditi onima koji se ne mogu uključiti u snažne pokrete zbog različitih ograničenja. U takvim situacijama, modificirani oblici plesa pružaju više prednosti od same fizičke aktivnosti, a ujedno su dostupni apsolutno svima.

Ples kao fizička aktivnost:

- povećava fleksibilnost,
- povećava mišićnu snagu,
- povećava izdržljivost,
- poboljšava kardiovaskularne funkcije,
- potiče pravilan razvoj kralježnice,
- doprinosi općem osjećaju dobrobiti,
- otpušta endorfine koji poboljšavaju raspoloženje,
- oslobađa od depresije i tjeskobe,
- pomaže kod emocionalno ponašajnih poteškoća,
- pomaže kod neuroloških oštećenja (Parkinsonova bolest, demencije, traume mozga).

1. PAMĆENJE I KONCENTRACIJA

Ples je sjajna mentalna vježba. Istraživanja su pokazala da poboljšava pamćenje i koncentraciju te može spriječiti demenciju. Ples povoljno utječe i na kvalitetu sna, što je također važno za pamćenje, jer mozak noću pohranjuje informacije koje smo prikupili tijekom dana.

2. OPTIMIZAM I SAMOPOUZDANJE

Plesanjem se u krvi povećava razina endorfina i serotonina, takozvanih hormona sreće koji su važni za dobro raspoloženje i otpornost na stres. Ples smanjuje psihičku napetost, ispunjava nas zadovoljstvom, razvija samopouzdanje. Mnoge studije potvrdile su da ples pomaže u liječenju depresije.

3. BOLJA KOMUNIKACIJA

Ples je zabavan, potiče pozitivne načine komunikacije i obogaćuje društveni život. Plesom dobivate priliku za upoznavanje novih ljudi i stvarate širi krug prijatelja.

4. LAKŠE MRŠAVLJENJE

Ples se smatra jednim od najučinkovitijih i najugodnijih načina mršavljenja. Postojano "sagorijeva" suvišne kilograme bez muke i mnogima je zanimljiviji od klasičnih načina vježbanja.

6. JAČI IMUNITET

Uza sve već navedene blagodati, ples potiče metabolizam i uklanja štetnih tvari iz organizma. Tako ojačava imunološki sustav i smanjuje rizik od bolesti.

7. SVJESNOST I INTUICIJA

Kroz ples ćete bolje osvijestiti svoje tijelo jer ga počinjete više poštovati, osluškiivati i pratiti. Plesanjem možete ojačati intuiciju i kreativnost, probuditi sva čula te biti prisutniji "ovdje i sada" u životu.

5. SNAGA I GIPKOST

Ples potiče na pravilno držanje tijela, povećava izdržljivost, gipkost, koordinaciju i fleksibilnost. Ojačava mišiće, kosti i zglobove, poboljšava ravnotežu, smanjuje bolove i ukočenost te rizik od padova. Ples također povećava kapacitet dišnog i srčano-žilnog sustava.

Osim improvizacije putem plesnog pokreta, terapija plesom i pokretom također pridaje važnost drugim neverbalnim karakteristikama kao što su disanje, držanje, gestikulacija, tonus mišića, ritam izvođenja pokreta, mimika, korištenje prostora itd. Istraživanja su pokazala da ljudi koji redovito plešu, rjeđe poboljšavaju, sretniji su i zadovoljniji te žive u prosjeku sedam godina dulje. Ples "punji baterije" izuzetno snažnom i pozitivnom energijom.

Uputite se, stoga, u novu životnu avanturu zvanu PLES! ■

Plesne forme: Društveni plesovi Sportski ples Step
Balet Suvremeni ples Jazz Dance

SPORTSKI INTERVJU

VALENTINA ŽIVKOVIĆ

učenica 1.or razreda

Pozdrav, Valentina!

Ukratko nam se predstavi.

Dobar dan ja sam Valentina Živković. Rođena sam u Splitu 21.1 2009. Učenica sam 1.or razreda, smjer tehničar održivog razvoja i gradnje.

Kojim se sportom baviš?

Bavim se judom već devet godina.

Kako se rodila ljubav prema judu?

Pa to je krenulo prilično spontano jer me mama već u ranoj dobi upisala na judo. Bilo mi je najbliže domu i još su me treneri od početka prepoznali i poticali u sportskom smislu.

Kako izgleda tvoj uobičajni radni dan?

Sve ovisi o tome kad mi je škola. Kad mi je škola popodne, imala bih trening dva puta tjedno individualno pa bi se digla ranije, obavila trening i nakon toga bi se otuširala, obavila sve za školu, završila sa školom oko 18:00, ručala i opet otišla na trening od 20:30 – 22:30.

Koji su tvoji najveći sportski uspjesi do sada?

Prvenstvo Hrvatske za djevojčice i dječake -1. mjesto. Prvenstvo Hrvatske za mlađe kadetkinje i kadete (U16) -1. mjesto. Prvenstvo Hrvatske za kadetkinje i kadete (U18) -3. mjesto.

Imaš li neke neostvarene želje ili ciljeve?

Ove godine mi je cilj osvojiti europsku medalju te se kvalificirati za europsko i svjetsko natjecanje.

Bi li i drugima preporučila bavljenje judom i zašto?

Da, preporučila bih judo jer judo nije poput drugih boričkih sportova koji se temelje na snazi pa čak i nasilju. Judo pokazuje poštovanje prema drugima. Izvrstan je za samoobranu, poboljšava tjelesno zdravlje i kondiciju te gradi samopouzdanje onoga tko se njime bavi. ■

PRIPREMIO Jakov Tudor, 1.or
FOTOGRAFIJE privatna arhiva

PRIPREMIO Pave Petar Vitaljić, g3.p
FOTOGRAFIJE privatna arhiva

SPORTSKI INTERVJU

BRUNO DOLJANIN

učenik g3.p razreda

Pozdrav Bruno!

Ukratko nam se predstavi.

Bok, ja sam Bruno Doljanin. Rođen sam 9.5.2006. Pohađao sam Osnovnu školu Kman, a sada idem u 3. razred, smjer web programer.

Kako se rodila ljubav prema sportu kojim se baviš?

Ljubav prema sportu rodila se preko prijatelja koji je trenirao odbojku pa sam se i ja odlučio upisati i početi trenirati.

Kada si započeo trenirati?

Prije odbojke sam trenirao taekwondo jer ga je većina mojih prijatelja trenirala. Nakon par godina su se svi ispisali, a ja sam saznao da mi je prijatelj počeo trenirati odbojku te sam se odlučio iskušati i u odbojci.

Kako izgleda tvoj uobičajeni radni dan?

Moj uobičajeni dan nije toliko kompliciran koliko bi ljudi mogli misliti. Imam dvije obaveze u danu: školu i trening. Trening je uvijek navečer tako da mi škola ne utječe na njega.

Koliko često treniraš?

Treniram 5 dana tjedno, 2 sata i 30 minuta svaki dan.

Imaš li neke neostvarene želje ili ciljeve?

Jedini neostvareni cilj koji trenutno imam je da igram izvan Hrvatske, no još imam mnogo vremena da to i ostvarim.

Zašto bi drugima preporučio bavljenje sportom, poglavito ovim kojim se i sam baviš?

Rekao bih da je bavljenje sportom divna stvar bez obzira koji je sport u pitanju. Bavljenjem sportom stječe se snaga, kondicija i najvažnije, novi prijatelji koji će vas gurati da postanete još bolji nego što mislite da ikad možete biti.

Navedi svoje najveće uspjehe do sada.

Moj najveći uspjeh je taj da sam uspio upasti u Hrvatsku U20 reprezentaciju. ■

Čitam...

Taylor Jenkins Reid: Daisy Jones i Šestorka

osvrt na pročitani roman

PRIPREMILA Eva Veljović g2.m
ILUSTRACIJA Lovre Parađina, g2.b

DAISY JONES

Čarobno doba 70-ih godina prošlog stoljeća. Doba kada je rock glazba bila na vrhuncu. Kada su se pjesme bendova poput Fleetwood Mac-a ili The Mamas & the Papas-a cijelo vrijeme ponavljale na radiju. Ovaj roman podsjeća upravo na to vrijeme. Daisy Jones i Šestorka (eng. Daisy Jones and The Six) je povijesno-fiktivni roman američke spisateljice Taylor Jenkins Reid objavljen je 5. ožujka 2019. godine. Roman se temelji na priči o bendu iz 70-ih kojeg pratimo od njegovih ranih početaka pa sve do njegovog zadnjeg nastupa. U ovoj zamršenoj priči od 368 stranica upoznajemo Daisy Jones, djevojku koja sanja o glazbenoj karijeri. Put do slave zna biti jako dug, no za nju je bio itekako kratak ostvarivši uspješnu solo karijeru i to tek s prvim albumom. S druge strane pratimo bend tada zvan "The Dunne Brothers" kojeg su dio braća Billy i Graham Dunne te njihovi prijatelji Eddie Roundtree i Warren Rhodes. S vremenom popularnost njihovog benda raste, od pjevanja u barovima pa sve

do glazbenih festivala. Na jednoj svirci upoznaju pijanisticu Karen Sirko koja im se pridružuje. Bend tada mijenja ime u The Six. Daisy se s bendom poveže preko zajedničkog producenta Teddy Price-a, tada se Daisy i Billy upoznaju. Bend uvelike napreduje te s prvim albumom postaju najslušaniji bend tog vremena. No, priča nije toliko jednostavna koliko se čini. Preporučujem svima koje zanima ova tematika da pročitaju ovaj roman jer sadrži elemente avanture, drame, romantike i još mnogo toga. Svaki dio je jako zanimljiv te ne možete dočekati pročitati što će se sljedeće dogoditi.

A za one koji nisu previše za čitanje - po knjizi je napravljena i serija koja je dostupna na Amazon Prime-u. ■

Čitam...

Čitam...

Louisa May Alcott: Male žene

PRIPREMILA Eva Veljović, g2.m
ILUSTRACIJA Tea Knežević, g2.b

Vjerujem da su svi već upoznati s jednim od najpopularnijih romana američke književnosti 19. stoljeća. Male žene (engl. Little women) je dječji/adolescentni ("coming-of-age") roman američke spisateljice Louise May Alcott objavljen u dva dijela (1868. i 1869. godine). Roman se temelji na autobiografskoj priči same spisateljice u kojoj ona piše o životu njezinih sestara, majke i nje u razdoblju Američkog građanskog rata. Priča prati sestre Jo, Meg, Amy, Beth i njihovu majku "Marmee" koje žive u novom susjedstvu u Massachusettsu.

Njihov otac služi kao kapelan u građanskome ratu te je daleko od kuće dok ga kćeri nestrpljivo iščekuju. Majka i sestre žive u vrsti lakšeg siromaštva te obitelj podupiru Meg i Jo. Meg se bavi podučavanjem obližnje obitelji s četvero djece, dok Jo pomaže svojoj teti March. Svaka od sestara ima svoje snove i želje, no to se najviše primijeti kod Jo. Nju ne

zanima raskošan život ni udaja. Ona želi postati slavna spisateljica. Iz dana u dan radi na novoj knjizi, ali je frustrirana zbog kritičara koji je stalno navodi da promijeni velike dijelove svojih priča kako bi se knjiga zapravo bolje prodavala. Jo ubrzo upoznaje Laurieja, unuka gospodina Laurencea, koji pomaže njezinoj obitelji i podupire je u pisanju romana. Priča se od tu zapetljava i od riječi do riječi postaje sve zanimljivija. Ovaj roman se dotiče raznih tema i to najviše položaja žena u 19. stoljeću i zbog toga bih ovu knjigu preporučila svim svojim vršnjakinjama i vršnjacima koji žele znati više o toj temi. Roman mi se jako svidio jer je radnja zanimljiva i razgranata, a likovi raznoliki i slojevito okarakterizirani. Sigurna sam da bi se svatko mogao prepoznati u nekom od njih. Zahvaljujući popularizaciji ovoga djela, roman je ekraniziran dva puta (1994. i 2019.) te su filmovi napeti koliko i sama knjiga koja je smatrana američkim klasikom već od početka. ■

Čitam...

Pišem...

I know I said I'd join you

I know I said I'd join you, but
First I need to finish this one assignment;
I know I said I'd join you, but
Second I have to learn to sing again.
I know I said I'd join you, but third, fourth, fifth and sixth
I just love Halloween too much to miss it;
I haven't learnt the whole of 505 on guitar yet.
I still need to make that movie,
I want to play just one more game,
I know I said I'd join you, but I was planning to start working out.
I know I said I'd join you, but I haven't finished my shampoo and conditioner at the same time;
I know I said I'd join you but there's still empty spaces on my wall.
But there's still clothes I'm yet to wear,
But I want to watch that film.
I know I said I'd join you, but I forgot to celebrate Friday the 13th;
I haven't done my maths homework.
14th: I just started reading a book, and I want to see how it ends;
15th: I haven't been to the Netherlands yet.
I know I said I'd join you, but I want to see the Christmas lights;
I know I said I'd join you, but it's his birthday soon.
I know I said I'd join you, but it's mine even sooner;
I know I said I'd join you, but I'm still working on my glow up.
I know I said I'd join you, but
20 excuses tell me not too;
21 I should probably forget about him first.
22 I need to learn the way she ties her shoes;
23 I really love hanging out with my friends.
I know I said I'd join you, but I have to go for a coffee with him sometime;
I know I said I'd join you, but I just started drawing again.
I know I said I'd join you, but I was planning on buying new headphones;
I know I said I'd join you but I really like her smile.
I know I said I'd join you, but too many people are counting on me;
I know I said I'd join you, but I don't think I want to anymore.
30: I know I said I'd join you, but I've never felt more guilty for not wanting to die.

NAPISALA Tahra Mei Kantić, g2.m

ILUSTRACIJA Nikolina Buljubašić, g4.b

Pišem...

Domovini vjerni

Marš hrabrih branitelja biva utisnut u borbenoj stazi,
tragovi njihovih koraka ostaviše iza sebe miris slobode.
Sjećanja na njihovu hrabrost postaju poput starinskih fotografija koja
blijede s vremenom,
ostavljajući iza sebe samo konture onoga što su nekada bili.

Obgrljeni snovima i nadom za bolje sutra,
sanjali su, živjeli su za nas.
Dali su svoje živote lijepoj domovini Hrvatskoj,
vjerujući da će sloboda krasiti sutrašnje svitanje.

Prihvativši bolnu sudbinu u borbi za Hrvatsku nezavisnost,
ginuli su hrabro, svjesni tereta svojih žrtava.
Podvizi junački, ispisani krvlju, ali i uspjehom,
heroji su ostvarili svoj san izborivši se za slobodu Lijepe Naše.

No, tuga se uvija poput sjene u riječima oproštaja:
Njihova hrabrost svijetli, ali i podsjeća da je cijena slobode često
plaćena suzama koje nikada ne presuše...
Neka njihova žrtva bude svjetionik za nas,
Da ne zaboravimo vrijednost slobode.

Neka im je vječna slava i hvala.

NAPISALA Magdalena Lučić 3.or

ILUSTRACIJA Marina Rogulj, g4.b

Pišem...

Balada tišine

Na olujnom moru, duša mi se njiše tiho,
sjećanja kao valovi, neumorno kroz moje misli klize.
Naša ljubavna priča sada još jače odražava dubinu bola.
Rasute riječi ljubavi nose me u dubine tamne,
baš poput izgubljenih stihova.
Otok pun uspomena već sada izgleda neuhvatljivo,
a sjećanja tonu u ocean zaborava.
Ploveći kroz oluju, srce traži mir u tihom sutonu,
ali valovi sudbine vode me prema nepoznatim obalama tuge.

No srce je kasnije spoznalo;
Jedini spokoj krije se u rukama dragoga,
baš tamo gdje je iskusilo najveće oluje,
baš tamo gdje je spokoj bio izgubljen.

NAPISALA Magdalena Lučić 3.or
ILUSTRACIJA Robi Šeparović g4.b

Volim što te znam

Topli zrak i početak srpnja. Zabave inače prezirem, ali mi ova baš nekako godi. Ugledah tebe, pomislih kako je to upravo znak od Boga. Možda sudbina? Stojiš u centru prostorije koju guta dim. Oči ti sjaje u punini neonskih svjetala koja prožimaju cijeli prostor. Priznajem, očaran sam. Osjećam se poput turista koji obilazi neki poznati muzej i ima jednu jedinu opciju na dlanu. Divljenje. Prilazim ti, promrmljam nešto i uspijem čak i samog sebe iznenaditi. Priznajem ti kako me je sve što ne volim povezalno s tobom. Nasmiješ se. Ljepušasto, nadnaravno. Vrijeme prolazi, prolazimo i mi. Rastajemo se, a ja nailazim na fontanu u koju bacam novčić. Želja mi je jedna, jedina. Postati dio tebe, u cijelosti. Nisam praznovjeran, ali mi je trebao vjetar u leđa jer sam u svom oskudnom svijetu stvorio ideal u kojem glavnu ulogu igraš ti. Dani prolaze u razgovorima i susretima s tobom. Dolaziš mi u snove, sve dok me ne razbudi gruba realnost. Šutiš, a znam da nisam jedini. Posjećujem našu plažu, naš bijeg od stvarnosti. Čekam te kao ribar čija koža od sunca poprira zlatnu boju i stapa se s pijeskom. Htio bih da me pijesak pregazi. Želio bih se stopiti s njim. Nailazim opet na fontanu. Bacam novčić, ovaj put s novom željom. Želim zaboravit na nas. Kolovoz prolazi, ali ne i želja za tobom. Ljeto je preskočilo rujana i zagazilo u listopad. Čini mi se da sada volim što te znam, iako zbog tvojih zločina plaćam kazne i brojim vezove na mozaiku života. Ipak, naslućujem kako će mozaici prijeći u svjetlost koja dokazuje da ima sreće i nakon tebe. Volim što te znam jer si lekcija i buđenje osjećaja. Da te nema, izmislio bih te u svojim mislima i opet bih sve ponovio na isti način.

NAPISAO Roko Romac 3.or
ILUSTRACIJA Robi Šeparović g4.b

Pišem...

Celestial reverie

In the realm where thoughts take flight.
On the wings of stars in the velvet night.
A world of endless possibility unfolds.
Where the hearts desires our story molds.

Invisible paths they gently wind.
Trough the corridors of the wandering mind.
Guiding us to places unknown.
Where seeds of hope and ambition are sown.

We journey beyond the realm day.
Where limitations and doubts melt away.
In the heater of our deepest thoughts.
We find the treasures that can't be bought.

A canvas painted with our hearts intent.
In the quiet hours our vision ferment.
With open eyes, we glimpse the unseen.
In the land of possibilities we intervene.

With eyes closed we shape what could be.
In tapestry of thought we set ourselves free.
In this place where the spirits soars.
We unlock the world behind closed doors.

So embrace the realm where visions reside.
In the boundless space where hopes coincide
For in the silent chambers of the mind
Our dreams take flight intertwined...

NAPISALA Paula Radić g2.m
ILUSTRACIJA Viktorija Apić g1.b

Maštanja

Ponekad mi se čini kao da moje misli imaju vlastite misli i moja mašta još jednu maštu. Komplikiran je taj moj sustav, ali u isti mah i jednostavan. Imam osjećaj da podsvijest postane u jednom trenutku cijela svijest. Ta izgubljenost me istovremeno napinje i odmara, a najdraži su mi momenti kada se skroz "utopim". Kratko rečeno, volim se šetati najdubljim uličicama grada i gubiti u visinskim slikama nebodera koji paraju svod svojom grandioznošću.

Misli i ideje lete mi pred očima, mašta puca kao vatromet, mojim umom divljaju valovi koji se zabijaju u greben moga mozga. Želje mi često ostaje neizrečene, a na put im staje život koji im ne da naprijed. Znalo mi se dogoditi da osmislim neki nevjerojatan lik, poželim ga nacrtati i ispuniti taj bljesak u glavi. Potom bih se odjednom našao u razgovoru s tetom u dućanu koja me zna još kao dijete i pih! Nestane bljesak. Stalno mi se pojavljuju bljeskovi i ako ih odmah ne ispunim, oni nestaju u dubini moje podsvijesti. Često tako razmišljam o neboderima, obuzme me nekakav nostalgičan osjećaj i obavije svojim nitima moju cijelu stvarnost. Dok kompletno fokusiranje na život, prenormalnu i dosadnu zbilju ne dopušta mašti da radi svoje pa dio mene tada ni ne živi. Na nekom najbezveznijem mjestu opustim mozak i probudim dušu. Takvo je moje stanje točna frekvencija svijeta. Zbilja stvarno i nije izvan čovjeka, već u njemu. Kada ne bih imao misli i osjećaje, ne bih bio kreativan. Osjećaje živim, degustiram i prostirem svojim bićem u punini. Postoji ta neobjašnjiva ravnoteža u sklonosti i nadmoći svih osjećaja koji vladaju mojim životom. I da nije tako, moj život ne bi imao smisla...

NAPISAO Nikola Perković g4.b
ILUSTRACIJA Nikolina Buljubašić, g4.b

Pišem...

G

Ništa novo kod Glembajevih

Potaknuti nemilim događajima koji su zaprepastili cjelokupnu agrarnu javnost, poslali smo našu novinarsku ekipu da istraži i rasvijetli sve nedoumice vezane uz tragičnu smrt nesretne Fanike Canjeg kao i eventualnu umiješanost presvijetle barunice Castelli-Glembaj.

Razgovor s barunicom, koju smo zatekli ispred same rezidencije Glembajevih, pročitajte u nastavku.

-Poštovana barunice, što ste dosad saznali o ovom tragičnom činu samoubojstva mlade žene?

-Ništa posebno. Znam samo da se jadnica bacila s balkona trećeg kata kuće. Suludo!

Unglaublich!

-Kako to da se bacila baš s vašeg balkona?

-Luda je, očigledno. Ja na to nisam mogla utjecati. Ja tu ženu ne poznajem, molim vas....

-Znamo da je prije nesretnog događaja bila u vašoj kući...

-Kako? Zašto? Ja zaista...

- I da ste ju hladno odbili!

-Bila sam zauzeta. Oprostite, mislim da ovaj razgovor nema smisla. Znete li vi uopće tko sam ja i kakav utjecaj imam?! Pazite da sa svojim insinuacijama ne odete predaleko. Uostalom, ta žena...Fanika, kako li već...Posluga ju nije smjela pustiti k meni jer nije bila najavljena!

-Žena koju ste pregazili, stara Rupertova, znate li da su njih dvije obiteljski povezane ?

-Da, ona stara alkoholičarka!

-Ako ste to znali, zašto niste htjeli saslušati što vam ima reći? Mogli ste joj pomoći ispriječiti da dođe do tragedije ovakvih razmjera.

-Ja želim svog odvjetnika! Puba!!!

-Sve što je nesretnica tražila, bila je jedna obična singer mašina. Poštovana barunice, tu smrt ćete nositi na svojoj duši.

- Puba!!!

-Ugled vaše obitelji prilično je poljuljan. Ova situacija sigurno mu ne pridonosi. Jeste li možda o tomerazmišljali?

-Kako se usuđujete! Mi smo poštene i konzervativni građani koji snose punu odgovornost za svaku riječ koju izgovorimo! Dosta je naklapanja! Opet mi se vraća migrena. DassindallesnurWorte! Worte, Worte! Molim vas, želim prekinuti ovaj razgovor.

-Barunice, predsjednica ste humanitarne udruge. Nije li u opisu vašeg djelovanja i pomaganje onim najpotrebnijima, posebno nakon što ubijete nekog od članova takve jedne obitelji....

- Kako, molim?! Pravnim putem je sve dokazano i nedužna sam od glave do pete! Pretjerali ste, snositi ćete ozbiljne posljedice.

Pišem...

-Ispričavam se na brzopletosti, htjela sam reći- nakon što ste bili upleteni i u taj tragični događaj.

-Znete što? Zbog vas ispadam licemjerna i nepouzdana, što nisam i to svi znaju. Ja sam Glembaj i ako je potrebno...

-Potrebno što, barunice? Nastavite. Slušam

-Privest ćemo ovaj razgovor kraju. Besmisleno je. Narušavate moj kredibilitet i dovodite ga u pitanje. Tražit ćete moje odobrenje prije nego ovaj razgovor iziđe u javnost.

- Zašto? Ne tvrdite li upravo da niste odgovorni za nemile događaje? Umiješanost u jedno ubojstvo ste riješili pravnim putem, a ovo samoubojstvo, što s njim? Možda nekom koruptivnom metodom sperete krivicu?

-Pazi kako govoriš! Život zna biti težak, a i kratak... Ja sam barunica Castelli-Glembaj, poštena i odana žena i tako sam se oduvijek ponašala. Neću se spuštati na taj nivo.

- Svi jako dobro znaju kakvi ste barunice...

-Što vam to znači?

-Hvala vam na odvojenom vremenu i na komentaru najnovijih vijesti. Vjerujemo da će pravne institucije odraditi svoj dio posla.

NAPISAO Toma Vuletić 4.or

ILUSTRACIJA Lucijana Marić Banje g1.b

Pišem...

Putujem

Jutro je, budim se...

U vjernom prijatelju mirnih snova, klimavih nogu, pomalo neudobnom, ali mom. U uskoj prostoriji bijelih zidova, punoj pukotina, provirujem kroz prozor i ugledam nešto neobičajeno, prvi put vidim tmuran grad, uskih ulica, masivnih građevina i nepoznatih ljudi.

Mislim da je vrijeme da popijem kavu, ali je nemam. Izlazim iz stana i za sobom povlačim stara istrunula vrata. Želim ih zaključati i shvatim da nemaju bravu.

Pitam se jesu li vrata ostavljena otvorena da bi slučajni prolaznici mogli zaviriti i pronaći me?

Uхвати me paničan strah...

Izašao sam van, među ljude. Trebao bih popiti svoju kavu.

Susrećem iste nepoznate ljude, već viđene s prozora moga stana. Pokušavam otvoriti vrata obližnjeg dućana, ali me nečija ruka spriječi. Protrem...

Okrenem se i vidim ruku stare pogrbljene bake, naoko žilave, a u isti mah nježne i iskusne, s tragovima prošlosti koje pričaju priče. U drugoj ruci imala je nekakva kolica natrpana zelenim povrćem tek kupljenim na susjednom pazariću.

Željela je znati tko sam i odakle dolazim. Mislila je da sam na neki način čudan, a ja nisam znao kako protumačiti njena razmišljanja.

Nisam odgovorio na njena pitanja i samo sam ušao u dućan.

Hodao sam natrag do stana i putem prolio kavu po mojoj bijeloj košulji, baš na mjestu gdje se nalazi moje srce.

Sve mi je bilo tako čudno, a opet sam bio ispunjen. Ispunjen gradom, nepoznatim ljudima, lutanjem ulicama. Jednostavno užitkom postojanja.

Godi mi samoća u kojoj pronalazim sebe, godi mi nepoznat grad i koraci duša koje su nekada hodale ovim ulicama. Osjećam se usamljeno, ali i zbunjeno. Pomalo zarobljeno u mnoštvu različitih osjećanja.

Ponekad nam dobro dođe odmak od stvarnog postojanja, grad bez prepreka, sloboda. Mir.

noć je pala, vraćam se vjernom prijatelju snova. U nekom tuđem gradu, među nekim nepoznatim ljudima.

NAPISAO Ivan Akrap 3.b

ILUSTRACIJA Nikolas Verle g1.b

Pišem...

Nevjerojatna metamorfoza!

Nevjerojatna transformacija Gregora Samse u ogromnog kukca šokira zajednicu.

U jedinstvenom i nerealnom događaju, čovjek pod imenom Gregor Samsa, doživio je zbnjuću transformaciju, pretvorivši se u ogromnog kukca. Bizarni događaj koji podsjeća na priču fantastije, ostavio je zajednicu prepadnutom i u potrazi za odgovorima.

Svjedoci opisuju izvanredni događaj kao da se dogodio preko noći pri čemu se Samsin fizički oblik radikalno promijenio. "Nisam mogao vjerovati svojim očima kad sam ga vidio", kaže susjed koji je slučajno vidio scenu. Reakcija zajednice bila je mješovita. Neki su izrazili suosjećanje, a drugi reagirali u strahu i nevjerici. Društveni mediji eksplodiraju od nagađanja i komentara o mogućim uzrocima i implikacijama ove nezamislive transformacije.

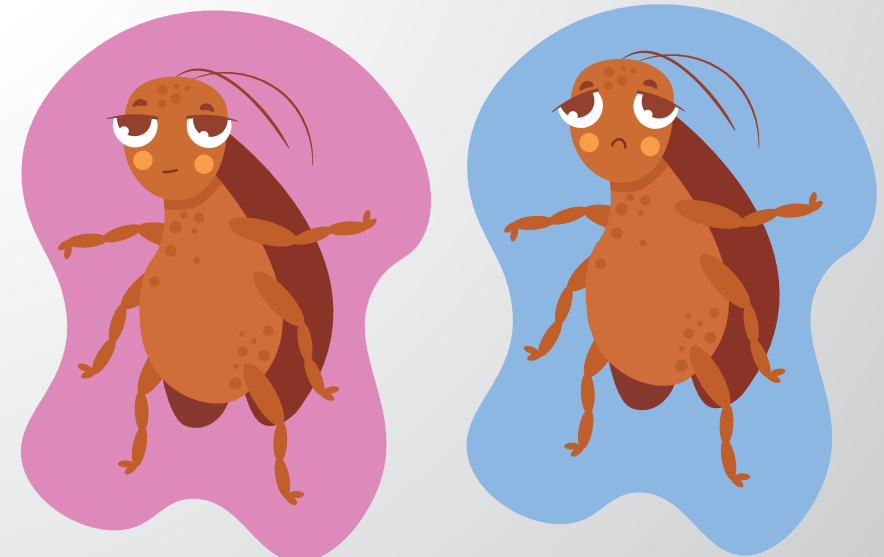
Lokalne vlasti trenutno istražuju, a medicinski stručnjaci ispituju Samsino stanje.

Dr. Elaine Evans vodeća entomologinja (znanost o kukcima), izjavljuje: "Takva transformacija je neviđena u znanstvenoj povijesti. Vodimo temeljita istraživanja kako bismo razumjeli prirodu ovog fenomena".

Dok se svijet bori s vijestima o preobrazbi Gregora Samse, nastavljaju se pitanja o prirodi, stvarnosti, granicama znanosti i utjecaju tako izvanrednog događaja na pojedinca i društvo. Priča o ovom čovjeku koji je postao kukac, bez premca će ući u povijest kao jedna od najčudnijih i najfantastičnijih priča našeg vremena.

NAPISAO Antoni Jakus 4.b

ILUSTRACIJA Bepo Bogdan g4.b

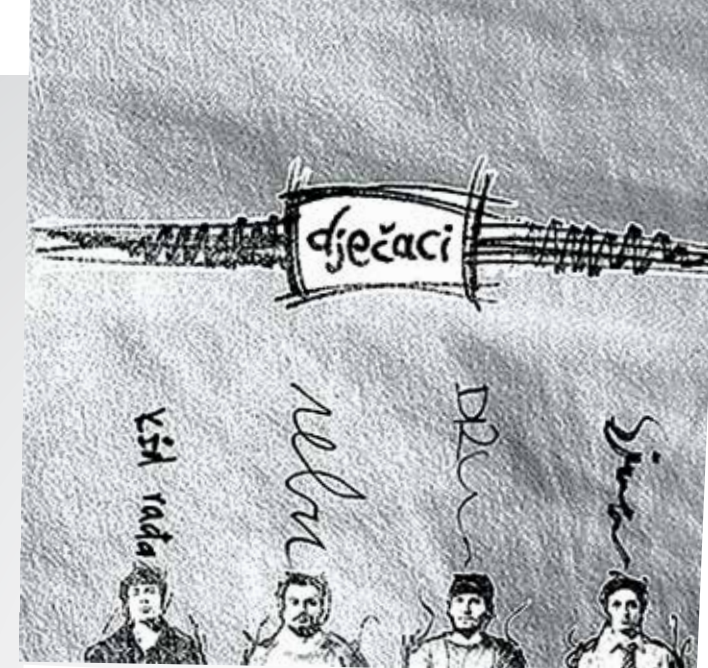
Slušam...

DJEČACI

nikom slični, najjači

Dječaci su splitsko-zagrebački glazbeni sastav. Nekadašnja predgrupa TBF-u, a danas izvođači koji su nedvojbeno stvorili temelje za suvremenu hip-hop scenu. Dječake čine Splitsčanin Vojko V odnosno Vojko Vručina i Ivo Sivo te Zagrepčanin Zonda, ranije poznatiji kao Mister Beba. Jedan od najpoznatijih i najznačajnijih bivših članova Dječaka je Kid Rađa koji je uz Dječake bio od samih početaka, no 2007. godine je napustio Dječake. Razlozi vezani uz odluku da napusti sastav ostali su nepoznanica.

Početak Dječaka možemo definirati i prije njihove glazbene karijere. Vojko odnosno Andrija Vujević je pohađao osnovnu školu na Spinutu, iako je odrastao u Varošu. Tamo je upoznao Ivu Sivu odnosno Ivu Hajdovića. Voljeli su sve vezano uz hip-hop. Slušali su Wu-tang Clan, Tu-paca i TBF te su imali ambiciozne planove da stvore hip-hop grupu zajedno s ostalim reperima s kojima su se družili u to vrijeme. Uvijek se pričalo o tome kako će osnovati neki sastav. Padala su im na pamet različita imena budućeg bendakao što su „Moćni superjunaci“ i „Pravićni ljudi“. Dječaci priznaju kako su imali prevelike i ne-realne snove te kako su osim toga bili i jako lijeni. Zaključili su da će ideja neke hip-hop grupe ostati samo ljudi dječji san. Početak njihove glazbene karijere možemo odrediti oko 2000. godine kada su počeli

gostovati u splitskoj emisiji DJ Forcea. Vojko, tada pod imenom Nebu i Ivo, tada znan kao Drugipočinju objavljivati prve pjesme. To razdoblje najbolje je opisano u Vojkovoj pjesmi „Bek in d dejs“. 2002. godine Ivo i Vojko upoznaju Zoniju na Grafiti Jam-u u Splitu gdje su Ivo i Vojko imali nastup u Domu mladeži. Početak je to jednog divnog prijateljstva, a ujedno i rađanje glazbenog sastava Dječaci. 2003. godina bila je uzbuđujuća i značajna za njihov uspjeh. Vojko, u suradnji s Vukom Orebom, tadašnjim Hottdogom i Mc Miškom izbacuje pjesmu „Još trčimo ulice“. Tom pjesmom Vojko upoznaje hrvatsku scenu sa strukturom rima kakvu sada zovemo multimedijalnim projektom Mediter. Vojko, Ivo, Zoni i Rađa počinju redovito nastupati i surađivati. Dolazi do ideje da se Vojko i Kid Rađa priključe tada već osnovanoj grupi „Tesla Stiliti“ koju su osnovali Ivo i Zoni. 2005. godine Vojko i Rađa se priključuju grupi „Tesla Stiliti“ i ubrzo izvode svoju prvu zajedničku pjesmu „Dan-D za pande“ u Klubu Kocka. U srpnju 2005. godine mijenjaju ime u ono koje svi poznajemo danas- Dječaci te uz Vojkove programerske vještine osnivaju svoju vlastitu

web stranicu koja je svojim otvorenim pristupom prema posjetiteljima i slušateljima postala jedna od najoriginalnijih i najkvalitetnijih web stranica bilo kojeg izvođača na hrvatskom web prostoru. Dječaci su poznati i po svojoj „MySpace“ stranici koju će kasnije spomenuti u hit pjesmi „Bile starke“. 2006. godine Dječaci objavljuju prvi multimedijalni DVD naziva „Dječaki DVD“. Ovaj dvd najbolje je opisao Zoni: „Prvo treba naglasiti da je ovo multimedijalni dvd, znači ne onaj video dvd kakav staviš u dvd player i gledaš na tv-u, nego onaj koji staviš u komp i kroz koji navigiraš mišem i nađeš pun k***c više sadržaja.“

„Dječaki dvd“ donosi biografije članova grupe (Dječake kolijevke), „Najbolji freestyle ikad uhvaćen kamerom na ovim prostorima“ i više o samom nastanku grupe.

Stil Dječaka u razdoblju od 2006.-2008. može se opisati kao surov i agresivan.

Vole izazivati i kritizirati, a pogotovo nesimpatične osobe prisutne u javnom životu kao što su političari i razni autoriteti.

Prikazuju kako je bilo odrastati u Splitu, kao i sve izazove koje su prošli na putu do uspjeha. Svi ti usponi i padovi najbolje su prikazani u njihovom albumu prvijencu „Drama“ iz 2008. godine. Album ima mnoštvo inovativnih načina obrade materijala. Svaka od 16 pjesama nas odmah upoznaje sa životnim stilom Dječaka i priča priče na takav način koji samo malo umjetnika može, a posebno u to vrijeme. Iz „Drame“ vidimo kako su Vojko i ekipa u glavama odavno „spojili žice“ za hip-hop i odmah se znalo da su otkrili

nešto što će promijeniti tijek razvoja glazbe u Hrvatskoj.

2009. godine album „Drama“ osvaja Zlatnu Kooglu za album godine.

2011. Dječaci nastavljaju trilogiju albuma te objavljuju „Istinu“, još suroviji i iskreniji album od „Drame“. Trilogiju završavaju s njihovim zadnjim albumom „Firma“ iz 2015.

Dječaci su svoj kraj doživjeli 2018. godine. Grupa se raspala, a oni kao da su shvatili da žele imati svoje vlastite karijere i da se žele okušati u samostalnom radu.

Narodna, Lovrinac, Dalmacija, Bile starke, pjesme su koje će se zasigurno slušati i u budućnosti, a Dječaci će ostati upamćeni kao oni koji su - nikom slični, najjači. ■

NAPISALA Iva Rebić i Ivano Pleić g2.m
ILUSTRACIJA Pave Matijaca g4.b

DOJMOVI S PUTOVANJA

Još jedna ekskurzija

PIŠE Vedrana Šolić, prof.
FOTOGRAFIJE Teodora Grgić Jeličić, prof.

Neki novi veliki mali ljudi. Ovaj put za Salzburg pa nezaobilazni Prag i povratak preko Beča. Moji prvaši - koronaši došli do maturanata. Tri autobusa gogsića veselo odmahнула roditeljima na Sukoišanskoj i evo nas na cesti.

Dan prvi. Salzburg.

Dobru turu smo "odradile". Vrtove Mirabell palače, katedralu, zapalile sviću ispred Gospina oltara (ipak je Mala Gospe), popele se žičarom na tvrđavu Festung Hohensalzburg i uživale u pogledu na grad. Naravno, tradicionalno pojele kolač na trgu (kakva je to ekskurzija bez doze šećera u svakom gradu?).

Dan drugi. Češki Krumlov, grad iz bajke.

Čarobne uličice, veličanstveni dvorac, rijeka koja teče oko cijelog gradića. Pun turista, ali bez osjećaja masovne opsade. Neka dobra

vibracija lebdi u zraku. Bezbroj šarenih dućana zanimljivih izloga, galerije, restorani i kafići nepretenciozno uređeni, ali svaki mami s ona dva - tri stolića ispred, s pitarima punim cvijeća. Imali bi što naučiti naši turistički radnici. Lutale smo ushićene "uličkama", fotkale se s dicom na svakom kantunu, popile kavu kod nekog Talijana koji mi je napravio "kapučino s malo, malo kofeina". Uglavnom, trebalo bi provesti par dana, a ne par sati za zadržati ovaj osjećaj da je život zaista lijep, a ljudi dobri i da sve može biti uvijek u redu. Sutra opet moj, još jedan, g4m, ja i Prag! Grad kojem se uvijek obećam vratiti. Dobro jutro, Zlatni Grade! Evo Ti došli gogsići...

Dan treći. Zlatni Prag - možda i moja mala opsjednutost gradom.

Pražski Grad - Hradčany Kraljevska palača, katedrala sv. Vita, Zlatna ulica... Tisuće lju-

di "vrti se" tim putem. Šetaju, upijaju, plešu pogledima po građevinama, dive se fasadama, uočavaju detalje. I ja svaki put ostajem zapanjena ljepotom. Zlatni Prag miriše na umjetnost, finoću, "razbacuje" se blistavošću. Vrijeme je predivno. A, dica? Komentiram s kolegicama kako odavno nismo imali ovakvu ekipu. Hej, 130 učenika je s nama! Poštujte dogovore, nema kašnjenja, požuruju jedni druge. Dio razgledavanja odradili smo s vodičem, a nakon toga imali su slobodno popodne. U međuvremenu, poseban doživljaj - vožnja brodom po Vltavi uz ručak. Mimoišli smo se s njima po uličicama, trgovima, mahali su iz kafića, dolazili do nas hvaleći se što su kupili "svojima doma". Smijeh i opčinjenost velegradskim ulicama prešla je i na njih. I baš sam zadovoljna. Večeras ispred hotela malo druženje uz zdravicu. "Razrednice, sutra uvečer idemo zajedno u klub, zadnja večer u Pragu, mora biti nezaboravno." Još jedna generacija maturanata polako hvata zalet za ovu zadnju godinu u srednjoj školi. Gledam ih, a između njihovih lica i puno sjećanja na uspomene s mojim prethodnim razredima. I puno je srce. Samo profe kroz svoj posao imaju tu emociju. Nije pretjerivanje, dica postaju ljudi, a mi ostajemo uvijek mrvicu mladi u svom starenju upravo zahvaljujući njima. Sutra, Dresden...

Dan četvrti. Dresden.

Nikad sunčaniji, nikad šarmantniji. Treći put sam tu. "Uguglajte Dresden 1945. i sve ćete razumjeti", rekao je naš vodič dicit još u busu dok smo se približavali "Firenci s Elbe". I to je to! Život je krug i Dresden to dokazuje. Sve porušeno, može se sagraditi ponovno.

Dan peti. Večeras kratko. Pozdrav Pragu i vožnja do Beča.

Umor pomalo stižava strasti i u autobusu. Više se spava, manje pušta glazba i pjeva. U centru večerali, a što drugo nego "bečki". Kratki ulaz u katedralu i ono što je noćna mora svake razrednice - Prater! Sutra šetnja centrom Beča, Prirodoslovni muzej, dvorac Schonbrunn i... nešto slobodnog vremena za vlastite gušte. I, polazak za Split.

Dan šesti. Divan dan šesti.

Obilazak Prirodoslovnog muzeja, posjet Schöbrunnu, šetnja središtem Beča. Ritam velegrada svidio se dicit. Mlade glave imaju velika očekivanja. Njihovi snovi su bezazleni, ali maštoviti. Neki govore da bi rado došli studirati ovdje u Beč, nekima je Prag ljepši, romantičniji. Ispovijedaju svoje misli otvorenije. Diješe s nama, njihovim razrednicama, planove za budućnost. I oni, u učionici samozatajni, progovaraju, otkrivaju duhovitost i toplinu iza štita na koje smo navikli u školi. Mislim da to i jest smisao ekskurzije. Čeka nas njihova zadnja nastavna godina. Bliži su jedni drugima, a i odnos s razrednicama je s više povjerenja. Nije lako raditi u prosvjeti u ovim vremenima, ma što neki mislili o tome (a komentari takvih su me odavno prestali zamarati), ali trenutke koje mi doživljavamo u interakciji s učenicima, nitko ne može razumjeti. Skrenula sam s teme...

Uglavnom, evo nas u busu, s radija se čuju "Prjavci", vani pada kiša (prve kapi u ovih sedam dana), a moji maturanti bi nazad u Prag! Ja sam zahvalna njima, mojoj dicit, na lijepim trenucima (bili su divni), kolegicama, odnosno prijateljicama na bezrezervnoj suradnji u svim situacijama i našim vodičima i vozačima koji su spretno 130 učenika i devet pratitelja gogsića "hendlali" cijelim putem. Hvala i "onome gore" što nas je čuvao! ■

LUIGI & BEPINA

CRTA Roza Knežević, 1.b

30

30 GODINA
ŠKOLE ZA DIZAJN, GRAFIKU
I ODRŽIVU GRADNJU SPLIT